

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egy évre — 8 K f. Negyedévre — 2 K — f. Félévre — 4 „ — „ Egyes szám ára 16 fillér. Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 6 korona Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 3 dollár.		Felelős szerkesztő: VARJAS ENDRE. Laptulajdonos A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.	A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a Pázmány-sajtó címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők. Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona. Nyiltér sora 40 fillér. A lap megjelenik minden szerdán.
--	--	--	---

Silvester korponáján.

Szatmár, 1912. jan. 2.

(+) Az örökkévalóság mérlege mindig munkában. A korponák billenek s a cselekedetek azonnal megmérve. Minden elfutott pillanat rögtön rákerül a benne törtétekkel az isteni mértékre, hogy kimondassék fölöttük a kikerülhetetlen nagy törvény ítélete, a mely megvesztegethetetlenül állapítja meg az örökkévalóság skálája szerint mindennek értékét, hitványságát.

De mi, a mulandóság emberei, vágyaink, álmaink káprázatában nem tudunk objectivek lenni. Lázunk mámorokban délábokat nézünk valóságoknak. Pelyheket gondolunk szikláknak. Villanásokat égő tüzeknek.

Nekünk Silvester éjszakájának komoly méltósággal bugó harangzugása kell. Ez a megfélemlítő harangszó. Ez a számadásra hívó. A mely elfujja a párás csillogások megvesztegető ködét és leplezetlen mezítlenségben állítja szemünk elé az esztendő ezer mulasztásával, kevés alkotásával.

Megjőzanító harangszó! Ábrándvesztő éj! Belsassar mámoros lakomája közt a falon megjelenő titkos írású kéz! Oh, de szükségünk van a tettektől fázó, a hangulatok sodrától elkapott lelkünknek, phantasiával és nem alkotásokkal dolgozó értelmünknek Silvester metsződen hideg éjszakájára, a mikor

a csillagok — oly meszsze, oly elérhetetlen távolságban mutatkoznak.

A komoly, férfias confessio mélyen áradó hangulatában megteszi minden értéke-sebb lélek a maga számvetését.

Legyen akármilyen kiábrándító is, vagy rémekkel meredező: meg kell tennünk nekünk is.

Ott tartotta kezét ez esztendőn át lapunk a szívek verésén. A nemzet, a társadalom, a kultura szívében. Észrevette a beteges, az egészséges áramlatokat; visszhangot adott ezek hullámverése nyomán azoknak az örök elveknek, a melyeknek gátul, vagy mederül kell szolgálniuk a föllépő rossz, vagy jó irányoknak. De legfőként az egyházmegeye őt vármegyéjének katholicismusát vizsgálta. Érdekeit tartotta szem előtt. Szükségleteiért kívánt dolgozni. A katholicismusban rejlő hazafias, kulturális, erkölcsi erőket akarta mozgásba hozni. Impozáns sikerü tiltakozó gyűlést tartott az antichristianismus irányzatai ellen. Kérdéseket vetett föl; fontos megvalósítandó alkotások terveit adta; számbavette az egyházmegeye katholicismusának meglevő szerveit; vizsgálta működésüket. Évfolyamunknak nem volt egyetlen száma, a mely ne foglalkozott volna ez országgrész katholicismusának legjelentősebb föladataival. Hogy vitális érdekeknek adtunk hangot, erről előfizetőinknek a kétszeresen tul meg-

növekedett száma, a kérdések körül megindult eleven érdeklődés beszél. — Ennek megállapítása kell a mérlegkésztéshez. — Az érdeklődés természetszerűen nem egyforma. Nemcsak mellettünk, de — ellenünk is szól. Így jó. Az állóvíz — halál. Ha kavarog, örvénylik, akkor veri föl iszapját, hogy megvizsgáljon. Az élet és az egészség jele a komoly kérdések körül megindult harez.

Különösen két fölvetett gondolat körül vert nagy hullámokat az elvben egyöntetű, de a kivitelben, a módozatokban ellentétes érdeklődés. A katholicismus szerveinek centralisatiója körül: a katholicus palota kérdésben; és az egyházmegeyei katholicus sajtó fejlesztése körül.

Az elsővel szemben — a látszatra igen nagy nehézségek beállítása miatt — félénken riadozó volt az érdeklődés. De érlelő meleg tüze hamvazza, pirosítja a kívánatos gyümölcsöt.

A másik már áldozatokra, tettekre hívott. — És mit mutat ezekre Silvester komoly éjszakájának mérlege?

Eredményt.

Csak passiv még ez az eredmény.

És ez: a mi nyitott, de narkotizált és így eddig nem fájt sebeink élesen hasgató sajgása.

Érezzük, hogy nagy bajaink vannak. Népünk gyöngült hitében; intelligentiánk

Karácsonyeste ...

— NIL. —

Karácsonyeste: párás áomablak.
A lelkem vágyón tétováz előtte ...

Nem jó benézni —

Ugyis megtagadlak

Karácsonyesti bűvös mesepompa!
Bár kaczagásra, könnyre babonázna
Piros pamutfüli aranydióid
S bomló ezüstje angyalok hajának ...
S bár megjelennek áomablakomba
Sugárzó fényű gyertyacsillagok közt
A drága színes czukrosgesztenyék
S fehérfigu kaczer datolyák —
Felem bölintanak komoly csokoládék
S a lekvárpettyes czukordominók
És mind, amitől ujjongó öröm
Nyitott be gyermekszivem ajtaján:
Én jól tudom, hogy ez már mind mese
És elmúlt tőlem, mindörökre tán ...

Nem jó benézni —

Visszaküld a multam

Játékos, boldog, mosolygós időkbé.

Én voltam? Én? ... Hát süppedt sirokon,
Halott emlékek véres nászi ágyán
Kinek az utja vitt keresztül? ...
Ki tud a titkos, mély sebekről,
Amiket lelkem idegibe vágtak?
A kivirágzó szent fiatalságát,
Harmatos, kincses, forró tavaszát
Ki jegyezte el a fonnyadásnak? ...
Kinek a szája maradt csókolatlan,
Fakó és koldusárva?
Ki az, akiért a Messiás is
Hiába jött? ... Hiába,
Mert nincs hite —

A régi szent legenda

Csak könnyet lop már titkon a szemébe
Karsu fenyőfa ágai alatt —
De kaczagából semmisen maradt ...

Nem jó benézni —

Dermedő szivemtől

Az ablakon már csupa jégvirág nyit ...
Ahol a könny megolvast egy parányit:
Kikaczag rajta száz kis gyertyacsillag
S a drága, színes czukros gesztenyék,
A fehérfigu, kaczer datolyák,
Komoly és sulyos töltött csokoládék
S a lekvárpettyes czukordominók
És mind, aminek ujjongó örömmel
Kacagni tudna — a mi gyermekünk ...

1911. Karácsonyeste.

Az Oltáregyesület kiállítás.

Egy időben azzal a nagy következményű mozgalommal, a mely katholicus hölgyeinket a cselekvés terére szólítja, hogy a szentsegeinkben tíró ellenséges újságokkal szemben a katholicus sajtót vegyék apostolkodásukba: Szatmár katholicus hölgyei is kiléptek a nyilvánosság elé, hogy a szívében élő eleven katholicus érzést, az Egyházzal összeforrt lelkületüket, az Eucharistiával krisztusivá formált szívének cselekedeteit megmutassák.

Nagy jelentőségű az a — bizonyosan nemsokára országossá váló — katholicus női mozgalom, de mennyivel mélyebb, a női lélekkel harmonikusabb az, a miről a szatmári hölgyek adtak bizonyosságot, a mikor egy kiállítás keretében bemutatták az egyházmegeye szegény templomai számára készített egyházi ruhákat decz. 28—31-ig a zárda földszinti nagytermében.

E kiállítás mögött is apostoli lélek rejtezik. Fejlett, gyöngéd, nagyszívű és áldozatos.

1909 márcziusában gyűltek először össze, hogy megalakítsák az Oltáregyesületet, 1909 novemberében kapta meg az alakuló szervezet az egyházi megerősítést, a melylyel mint a Szatmár-Egyházmegeye Középponti Oltáregyesülete életre kelt és most két esztendőnek hangtalan, alig tudott, mély

Lapunk mai száma 12 oldal.

Céda

Ajándéktárgyakból, a műipar mindennemű remekei, külön baba és játékosztály Ragályinál Szatmár, Deák-tér 8. Telefon 296.

közömbös; ellenfeleink harci készsége eleven. És nekünk alig van fegyverünk.

Recrudescunt vulnera nostra — ez az eredmény.

Ébredés ez. Elni akarás. A gyógyulás keresése. Az egészséges vér megmozdulása.

A sebekre a gyógyulás orvosságát az Irodalmi Kör viszi.

Egyik legértékesebb szervünk két életre, hogy az egész egyházmegye katolikus szervezetei közt létrehozza a szellemi centralizálást. Hogy még mélyebbé tegye ügyeink iránt az érdeklődést; hogy megéleszse a katolikus öntudatot és tevékenységet; hogy a katolikus sajtó életbevágó ügye iránt eredményes mozgalmat indítson; hogy föllendítse a Pázmány-sajtót; hogy anyagi forrásokat nyisson tevékenységével és vállalkozásával a pénzben vérszegény katolikus sajtó számára.

— Az e hóban újjászervező gyűlését tartó Irodalmi Körnek ez első lépését már igen nagy jelentőségű *activ* eredménynek tartjuk.

Kelemen Samu és a városi adó.

Különb és jóval ellentétebb kapcsolatokban is szerepel Kelemen von Groszwardein, mint például: a katolicizmus és — ő; a congregatiók és — ő. Adóalany létére tehát nem csoda a czimben jelzett viszonylat sem. Hanem — és ez már baj — itt is *rendezetlen* viszonyai vannak, a miben nem segít még — a receptio sem. Kelemen Samu t. i. nemcsak képviselője, de adófizetője Szatmárnak. Hogy milyen furcsán képviselője, már tudjuk, de — úgy látszik — ugyanolyan *furcsán* adófizetője is. Ez most pattant ki, mikor fölbontott egy megint másféle viszonyt (sokféle ezek): a társüggyvédséget Farkas Jenővel. Az ilyen viszonyfölbontások nem mennek simán, a bíróságnak is van szerepe. Itt is volt. Egy választott bíróság állapí-

totta meg, hogy a közös ügyvédi iroda jövedelme milyen arányban illeti meg az elvált feleket. Ehhez természetesen az egész jövedelmet is meg kellett állapítani. Ez pedig — úgy halljuk — egy éven át 135.000 korona volt. No de mondjuk, hogy csak 100.000, vagy éppen csak 50.000 K ez a jövedelem — akkor is derék adófizetője volna Kelemen v. G. Szatmárnak: fizetvén városi egyenes adóban 10.000, vagy 5.000 koronát. Ámde csak — 500 koronát fizet, mert jövedelme — mint az adóbevallási iv beszéli — csak ötezer és nem ötven ezer korona. Különös kis tévedés, habátor csak egy nulláról van szó. Különbben nem akarjuk kitanítani ezt a „közjogi méltósággal” rendelkező férfit. Neki kell kimagyaráznia ezt a furcsán rendezetlen adóviszonyt. Neki, a ki oly kényesen védi sajtópörökkel magát. Mert ilyen kis üzletek ellen az egész város adózó közönsége joggal fölzudulhat, mivelhogy éppen két százalékkal volna kevesebb a városi pótdadó, ha Kelemen Samu nem 500, de 13.000 koronát fizetne. Mindezek után azt hisszük még egy viszonya bomlik föl Kelemennek Szatmárral: a képviselősége.

Szatmár vezet.

Irta: Id. EGAN LAJOS.

Hogy a zsidókérdés fölszinen maradjon a képviselőházban és hogy ottan néha zsargon vicezet is halljanak, arról gondoskodik Szatmár képviselője, akit a ház december 21-iki ülésében Polonyi Géza a szapulóba mártva mutogatott.

Bizonyosan öröme telik Szatmárnak abban, ha Polonyi Géza beszédéből egyes részleteket szószerint leközlünk, legalább látja, hogy a város híre milyen uton emelkedik bizonyos kérdések előtérbe erőszakolásával. Lássuk hát, mit beszélt Polonyi Géza. Azt mondja a vita során: „Kelemen Samu Szatmár képviselője egy különös szokásának megfelelően, újra támadásban részesített engem. Feltűnik már maga az a körülmény,

hogy valahányszor a zsidóság kérdése a házban felhozatik, akkor Kelemen Sámuel, Szatmár városának képviselője, magát mindig, mint protokollált védőt állítja be. Ez ellen nekem nem is volna kifogásom, ha valaki támadta volna az illető felekezetet; a dolog azonban úgy történt, hogy én már régen, még a költségvetés általános vitájánál, felállítottam egy tételt, a mely osztatlan helyesléssel találkozott.

A t. képviselő ur ezt felhasználva csak azért, hogy egy pár nem szerencsésen megválasztott zsargon vicezét elhelyezhesse, engem oly színben tüntet fel, mint a ki akkor is a felekezeti türelmellenséget akartam volna istápolni.

Arról van szó röviden, hogy én éppen a felekezetek közti béke szempontjából, a következő tételmet állítottam be. Nekünk könnyű megegyezni abban, hogy ha a religiót különválasztjuk az ethostól — religió alatt értem azokat a szabályokat, a melyek az embernek az Istenhez való vonatkozását rendezik — a religió terén ne csak kiméletek, hanem a végtelenségig türelmesek legyünk egymás iránt és ne avatkozzék se törvényhozás, se adminisztráció a religiónak azon törvényeibe, a melyek az ember lelkét felemelik az Istenhez. Ki-ki imádjá Istenét az ő meggyőződése szerint, a melyet egyformán tiszteletben tartozunk tartani. Az etika, a valláserköles területén pedig azt a tételt állítottam fel, hogy itt is könnyű lesz az engesztelődés, mert — és ezt például hoztam fel — Franciaországban és Németországban is megtörtént, hogy az állammal szemben tett nem vallási, nem religiózus, hanem etikai konfesszió alapján az ott élő zsidó felekezetek, felekezeti különbség nélkül, megtalálták az egymás közt való megegyezést, úgy hogy egyuttal harmóniába kerültek az állam etikai felfogásával is.

En nem azon konfessziót követeltem, mint a hogy a Kelemen Samu képviselőtársam rámfogja, hisz nem is én hoztam ezt a kérdést napirendre, hanem azt mondtam,

csöndben, de forró munkában átélt napjai mutatják meg csodálatos eredményét a szatmári oltáregyesületi hölgyek nagy buzgóságának.

Elükön Vécsey Esther bárónő áll, a mély vallásosságu Vécsey-család minden katolikus mozgalomban munkás tevékenységgel szereplő tagja, ez a valóban krisztusian aristokratikus lélek. Mellette most még kevesen, a kiket megigézett az Eucharistiában rejtőző Krisztus. És a mint Ő mindent odaadott érettünk, ők odaadják Neki idejüket, munkájukat és sok koronává gyarapodott filléreiket is.

Megkapó e nemesen szép lelkek buzgólkodása, a mint keddenként összegyűlnek a zárdában az oltáregyesületi munkadélutánokra. Azt vallják, hogy üres volna e délutánok nélkül életük, olyan mély varázs van e munkaórákban. Valami szívet emelő, lelket mélyítő, szent varázs. Társaságról mondanak le, szórakozásokat, házi munkát hagynak el, de eljönnek azért az édesen mély fizetésért, a melylyel e délutánokon lelküket aranyozza be Krisztus. Így kell lenni. Mert valóban csodálatos az a sok örömtől ragyogó arc, a mint munkája fölé hajolva finom izléssel horgol, himez, varr, szabja a vásznat, gépeli az albát, paszomántozza a casulát. És aztán milyen meleg kitörései a testveri szeretetnek, a mikor egy-egy új dolgozó tag lép a munkaterembe, vagy milyen lelkes ujjongás a mikor egy-egy nagyon szép új csipkemintát, vagy hazavitt és otthon elkészített munkát hoz valaki. Aztán elül a beszéd: a

lelkekben szántogat Isten, mikor az igazgató felolvast; Krisztus üzenetei ezek az Ő beszédére szomjuhozó szíveknek. — Vannak más örömek is e meghittlen hangulatos délutánokon. Néha-néha egy otthoni elfoglaltságtól lekötött tag küld vásznat, máskor egy szegény eselédleány erején föltúl való adományokkal mutatja meg a szentségi Jézus iránt való áldozatos szeretetét.

Milyen csodás illata van mindezeknek! S hogy egygyé lesznek fiatal lányok, őszhaju matrónák, mikor lelkök megtelik e munkadélutánok varázsos levegőjével. Még 4 óra után is be-belép halkán valaki. Egy-egy tanítónő, a ki csak ilyenkor jöhet sietve iskolájából. — Hat óra felé aztán egy mély fohász a zárdatemplomban a szentségház előtt és Krisztus áldásával, meleg csókjával távoznak az oltáregyesületi hölgyek.

Sok más is van e munkadélutánokban. A kiállításnak csak anyagban sok ezret érő tárgyai a hiuság mennyi piperés ürességeiből készültek. Mert bizony a kiállítás szinte egészen a buzgó tagok áldozatkészségéből került elő. Milyen nagy értékké vált így a talán másképp a hiuság haszontalanságaira elpazarolt pénz! Mennyi tartalmas, szép munkában eltöltött óra vált volna az Oltáregyesület nélkül az emberszólás, vagy léhaság szívet őrlő büneivé. És a mi még mindezek mögött van: a szentségimádások ihletett órái, a sokszoros áldozás édességei, a lelkigyakorlatok mélyen szántó napjai, a kegyelem áradásai a szentbeszéd, a közös szentáldozások alatt és az ezek

nyomán kialakuló lelki élet — ezeket csak Isten tudja, a ki a legértékesebb lelkeket az Oltáregyesület körébe gyűjti össze.

Bizony érthető, ha főpásztorunk, Boromisza Tibor dr. főpásztori föladata legelsőjéül üzte ki egyházmegyéjében az oltáregyesületek szervezését. Mert a sokféle katolikus egyesület közt egy sincs, a mely az élet minden körülménye közt oly öntudatosan megálló katolikus lelket alakítana ki, mint az Oltáregyesület, a melynek programja a legkrisztusibb: imádkozni és dolgozni. Ezért sürgette főpásztorunk körleveleiben a plebániák mindegyikén a fiókolttár-egyesületek megalakítását. Ezek szervezése most folyik egyházmegyeszerte. Már régebben a nagykarolyi fiók és most a szatmári középponti oltáregyesület mutatta meg, mennyire a mai idők embereinek számára való az oltáregyesület.

Decz. 28-án d. u. 3 órakor nyílt meg a szatmári oltáregyesület kiállítása. A zárdatemplomban fényes assistentiával Pemp Antal praelatus-kanonok szentségkítétellel litániát végzett, a mely után a jelenvolt nagy közönség, élén Vécsey Esther bárónővel a templomból a kiállítási terembe vonult. A megnyitáson szépszámú küldöttséggel képviseltette magát a nagykarolyi fiók-oltáregyesület, ott volt Szabó István praelatus-kanonok, Vécsey Aurél br., a helybeli papság. A közönség színültig megtöltötte a termet. Majd nagy segédletével Boromisza Tibor dr. megyés püspök vonult be a terembe, a hol Varjas Endre, oltáregyes. igazgató rövid be-

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA” keverék özégem különlegessége 1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve

NAGY FARSANGI VÁSÁR!!

A jó gyermekek és felnőttek Jézuskája Ragályinál Szatmár, Deák-tér 8.

hogy a kultuszmszter ur, a hírlapok hírei szerint, foglalkozik a zsidó felekezeteknek egységes egyházi szervezetbe való egyesítésével. Erre mondtam azt, hogy a mennyire helyesnek tartom ezt a vallás szempontjából, ép annyira óvakodni kell attól, hogy a zsidó felekezetek között is akármelyikre — és itt különösen az ortodoxokat értem — bármiféle kényszer gyakoroltassék oly irányban, hogy religiózus meggyőződésüket bármiféle szervezetnek alárendeljék.

Hogy nekem ezen a területen mennyire igazam volt, azt mutatja, hogy az ortodoxok rövid néhány nap előtt 700.000 ortodox nevében tiltakoztak az ellen, a mi ellen én is tiltakoztam. Erre hoztam fel én például, hogy hiszen az ortodoxok és neologok közt, vagy mint ők nevezik a reformerek és a status-quo alapján állók közt, könnyű megtalálni az egyetértést, ha azon módhozhoz folyamodnak — és ezt csak történeti példa gyanánt hoztam fel — a mit csináltak Franciaországban 1806-ban és a német birodalomban 1885-ben, vagyis összejöttek a felekezeteknek rabínusai, jogászai és theologusai, a kik megállapítottak egy olyan konfessziót, a mely az etikai világrendet a keresztény világnézettel harmóniába hozta és ezt kellőleg publikálta. Ez volt az én állásponatom.

Már most Kelemen Samu erre előáll és azt mondja, hogy mit akarok én konfessziót, hát nem elég a tizparancsolat és hogy úgy látszik, én ezzel azért nem elégszem meg, mert nem voltam ott a sinai hegyen, a mikor megkoncipiálták a tizparancsolatot.

A mi a sinai hegyet illeti, azt hiszem, hogy 6 is nagyon messze van a sinai hegytől. Én szorgalmasan kutatom ennek a tizparancsolatnak a történetét és a sinai hegyen jelen volt törzsek között *sehol sem találtam a Kelemen nevet felsorolva, sőt még a Steinberger-eket sem.* Hiszen nem is erről van szó.

A ki erre az álláspontra helyezkedik és a tizparancsolatra utal, az történelmi anachronizmust követ el, vagy pedig legalább oly nagy mérvű tájékozatlanságot tanúsít a saját religiójának terén, hogy szinte meglepő.

Méltóztatik tudni, hogy a keresztény és zsidó világnézet közti különbség Krisztus születésével, illetőleg a megváltás tényével kezdődik, a tizparancsolat pedig akkor már régen megvolt. A scissió a két világnézet között Krisztussal kezdődik s tudnivaló, a mit minden gyermek is tud az iskolában, hogy a keresztény világnézet az ó- és új-testamentum egyesítése, és ennek a keresztény világnézetnek éppen ugy alapja és tanítójele a tizparancsolat, mint a milyen a zsidónak.

A különbség éppen az, — és itt kell az etikai világnézeteknek kiegyenlítésére törekednünk — hogy az izraelita vallás az új-testamentumnak, az evangéliumnak tetteit nem fogadja el. Az összeütközés tehát nem a tizparancsolat körül folyik, hanem a Talmud, az Ezra, a Sulchan Aruch, a Midras stb. körül, másrészt folyik az evangélium tettei között.

Tudom, hogy az későbbi, mint a tizparancsolat. Maga a Talmud összeállítása 450 esztendővel igénybe és 150 esztendővel el Krisztus születése után, a míg a Talmudot összeállították. Ezt jól tudom. Éppen arról beszélek, hogy ezen területeken kell a kiegyenlítést keresnünk és nem a tizparancsolatnál, a melynek szabályai ellen különben vét a t. képviselőtársam, a mint ezt rögtön be is fogom bizonyítani.

És itt legyen szabad példákat felhoznom. Itt van pl. a Mezia XI. 4. b-nek az a tetele, a mely szerint csak a zsidó ember és más nem. Ha ezt a tételt magát ilyen ridegen vesszük, ugyebár ez beleütköznék mindnyájunk nézetébe.

Ha azonban megkeressük ennek a tételnek genézisét, akkor látjuk, hogy ezen tétel alatt foglaltatik tulajdonképpen a Nerók és Caligulák idejéből származó embertelen üldöztetésekkel szemben az az etikai tétel, hogy az embertelenség nem illik az izraelita felekezethez. Ugyebár, az egész más?

Magyarország kétségtelenül keresztényország. Ez a keresztényország az 6 felekezeti türelmének és a vallások iránti szabadság-érzetének annyi fényes tanujelét adta, hogy ezt tovább bizonyítani abszolúte nem szükséges. De egészen más kérdés és itt a kulturát sem szabad belevegyíteni, mert annak nemesak valláserkölesi oldala, hanem nálunk mindenek felett nemzeti hivatása is van és ennek kell valnia a magyar kulturát, a nemzeti hivatásnak, a melynek én alárendelek minden felekezeti érdeket, a magamét is. Már most arról van szó, hogy helyes dolog-e, ha egy és ugyanazon országban kétféle vagy párhuzamos, vagy konkurrens erkölcsi világnézet érvényesül? Erről van szó, mert a hol kétféle párhuzamos erkölcs van, ott egy sínesen, mert az egyik megsemmisíti a másikat. Így fogták ezt fel a német birodalomban is, Franciaországban is.

Ha én egyszer rátérek arra, hogy elkezdem az ortodox és neolog, különösen a kevésbé értelmes osztálynak etikai világnézetét összehasonlítani a mienkkel, akkor elszomorító eredményekre juthatunk. De az én állásponatom az, a mi pl. uralkodó volt Németországban is, hogy az állam a saját közegei által kell, hogy védelmezze az 6 saját világnézetét és erkölcsi világnézetét. A német birodalom területén, nem egyszer, hanem kétszer tettek ilyen konfessziót; 1885-ben a nagy konfessziót, a melyet a multkor felolvastam, és 1897-ben is, a mikor különösen a hadseregnél merült az fel, mint méltóztatnak mindnyáján ismerni, hogy a po-

szédben méltatva az oltáregyesületi tagok buzgalma fölkerde a püspököt az egyházi szerelvények megáldására és a kiállítás megnyitására. A főpásztor, a ki egyenesen e kiállításra utazott haza Zichy Nándor temetéséről, mely megilletődéssel, könnyek közt ajánlotta a katolicizmus megboldogult apostolának lelkét: az oltáregyesületi tagok imádságaiba, majd kemoly szárnyalású, bensőséges beszédben buzdította „oltáregyesületi testvéreit“ a további példaadásra, a mely keresztényi életre és a szegény templomokban elhagyatottan szülő Krisztus fölruházására. A mely hatású szentbeszéd után megáldotta a kiállított tárgyakat,

A kiállítás három napon át volt nyitva mindegyik nap szentségimádással összekötve, a melyeken a litániát Varjas Endre oltáregyesületi igazgató, míg a befejező litániát Te Deummal Silvester napján Szabó István praelatus kanonok végezte.

Színesen szép volt az izlésesen díszített, egyházi szerelvényekkel sűrűn teli kiállítási terem, középpont a Vécsey-család szép ajándékaival: a sárközi templom számára készített ezüst és arany templomi szent edényekkel.

A kiállított kézimunkák és tárgyak legtöbbje adomány, a melyeket özv. Vécsey Józsefné báróné Desewffy Blanka grófné, Vécsey Esther báróné, Vécsey Aurél báró, özv. Kornis Miklósné grófné, Marosán Jánosné, Jékey Károlyné, Tombori Virgílné, Örményi Lászlóné, özv. Csécsy Ferenczné,

Radlinszky Józsefné, Bodnár Györgyné, Varju Sándorné, Morvai Jánosné, stb. ajándékoztak a szegény templomoknak. Az 6 nevékön kívül ott találjuk még a nagyobb munkájú tárgyakon Merza Jánosné, Merza Anna, Göbl Mariska, Szentgyörgyi Blanka, Félégyházy Emma, Ruprecht Ilona, Fürst Irma, Korányi Margit, Czeizer Anna, Radlinszky Paula, Wagner Teréz, Szkiva Margit, Bónis Mihályné, Steiger Béláné, Pujda Margit, Kreiter, özv. Fogarassy Józsefné, Kassay Irén, Günther Jánosné, stb. neveit.

A kiállított tárgyak közt 23 albat, 19 karinget, 16 antipendiumot, 9 tobaleát, 44 humeralét, 64 lavabót, 136 corporalét, 114 purificatoriumot, 28 pallát, 2 szószék-takarót, 26 casulát, 21 cingulumot, 16 ministránsinget, 1 szőnyeget, 2 misekelyhet, 1 ciboriumot, 1 pluvialét, 1 velumot, 2 missalét, 2 thuribulumot, 2 pár gyertyatartót, aspergilet, 3 szobrot láttunk, a melyek már szét vannak osztva a következő helyekre:

A Pázmány Convictus kápolnájának: 1 casula, 3 alba, 3 humerale, 3 corporale, 12 purific., 2 cingulum, 1 superpelliceum, 1 antipendium, 2 missale, 1 kehely és 1 ciborium.

Az újövisfalvi és szolymai templomoknak: 2 casula, 4 alba, 4 superpell., 4 ministráns ing, 6 corporale, 2 antipend, 6 purific., 1 szószék-terítő.

A márokpapi templomnak: 2 casula, 4 corporale, 1 antipend, 1 szószék-terítő.

A surányi templomnak: 2 superpell., 4 ministráns ing.

A tiszaujvári templomnak: 3 casula, 12 purif., 6 lavabo.

A nántúti templomnak: 2 alba, 2 superpell., 2 humerale, 1 antipend.

A nagybereznai templomnak: 1 casula, 2 tobalea, 1 antipend.

A perecsenyi templomnak: 2 casula.

A kisközi templomnak: 1 casula, 1 alba, 1 superpell., 2 ministránsing, humerale.

A szürtei templomnak: 1 casula, 1 alba, humerale, 1 superpell., 2 ministránsing.

A szerednyei templomnak: Szent olajok tartója.

A szamosdarái templomnak: 1 casula, 2 alba.

A fehérgyarmati templomnak: 1 casula, 1 alba, 1 superpell., 4 ministránsing, 6 corporale, 6 lavabo, 12 purif., 6 humerale.

A gyöngyi templomnak: 1 antipend, 1 alba, 1 superpell., corporale, purif.

A klacsói templomnak: 3 casula.

A lakárdi templomnak: 1 alba, 1 karing, 6 corporale, 3 humerale, 12 purif.

A csicséri templomnak: 3 tobalea.

Az Oltáregyesület lelkes tagjai pedig mindezt följánván a három királyokkal a szentségi Jézusnak, tovább dolgoznak nemesen szép buzgósággal annak dicsőségére, a ki örökkévalóságában az ilyen lelkeknek osztja legnagyobb ajándékait. (ve.)

**Pártoljuk
a hazai ipart!**

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú pyramisokat, obeliszkeket, kereszteteket, emléktáblákat, sírfedeleket, mezei kereszteteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

rosz hadsereg és német birodalmi hadsereg milyen féltékenyen őrzi saját területét, hogy abba idegen világnézet be ne férközzék. Erre való tekintettel 1897-ben, a mint azt Kelemen Samu a Berlinben megjelenő „Allgemeine Jüdische Zeitung“ 1897. június 26-iki számából megláthatja, a német birodalmi zsidóság hazafisági konfessziót is tett.

De vigyázni kell a birói karnál is, hogy az ítéletekbe, a melyek az erkölcsi világnézet is szabályozzák, ne férközzék bele olyan világnézet, a mely ellenkezik a társadalmi felfogásokkal.

Már most, a mi a dolognak a konfesszióra vonatkozó részét illeti, Kelemen Samu képviselő ur éleződési kedvében még a történelmi uzsorát sem veti meg. T. i., hogy diszkreditálja álláspontomat, egyszerűen azt mondja, mintha a német birodalomban 50 esztendővel ezelőtt történtek volna ezek a dolgok és hogy én mennyire hátramardott ember vagyok, hogy a Franciaországban 100 évvel ezelőtt, a német birodalomban pedig 50 évvel ezelőtt történeteket hozom fel.

Ezzel szemben, méltóztattak csak az imént is hallani, hogy az egyik konfesszió 1885-ből, a másik pedig 1897-ből való, tehát a korábbi keletűre is 50%-kal dolgozik a t. képviselő ur, t. i. épen 50%-kal magasabb időt számít, mint a mit a história igazol. Arra pedig, hogy az 1897-iki konfesszió óta miként hoz ki a t. képviselő ur 50 esztendőt, — holott a Schulchan Aruch is tiltja az uzsorát — arra nagyon kíváncsi vagyok.

Végezetül csak annyit, hogy a t. képviselő ur vét a tizparancsolat ellen is, vét a konfesszió ellen is. A konfesszió egyik tételét felolvashatnám a t. képviselőtársamnak, azt a mely egyenesen eltiltja, még pedig hivatkozással a talmud tétéleire, az egyes felekezeti tagokat másoknak u. n. frocizálásától — hogy ezt a kifejezést használjam.

Ez egyenesen vallási törvényeibe ütközik. De van a tizparancsolatnak is egy tétele, a mely azt mondja, hogy „Tiszteld apádat és anyádat“. Én nem arrogálok magamnak Kelemen Samu t. képviselőtársammal szemben, még örökbefogadás révén sem, az apaságot, de politikai téren reklamálhatnám azt, mert a t. képviselő ur ellelejtí már, hogy Szatmár város képviselőjévé való megválasztása előtt engem tisztelt meg azzal, hogy felszólított a jelöltség elvállalására; legalább is egy Kelemen Samu aláírásával ellátott levelet kaptam, nem vagyok kétségben az iránt, hogy ő azonos velem.

Ezen remiszcezenzia révén talán több szerénységet követelhetnék. Minthogy azonban a t. képviselő ur még azt is vicez alakjában hozza fel, hogy én egy 35 pontból álló pontozatot terjesztettem az ország elé, hát itt már azután a „tiszteld apádat és anyádat“ parancsolatnak respektálását abszolúte megkövetelem, mert a t. képviselő urnak legalább saját pártprogramja iránt tisztelettel kell viseltetnie, az pedig mindenkünk apjának mondható.

A t. képviselő ur abban a 35 pontban egyetlenegy sem fog találni, a mely a függetlenségi párt programjába ütköznék. Ajánlom tehát a t. képviselő urnak, hogy ha ezentul foglalkozik képviselőtársának beszédével, legalább — magyarosan — maradjon a Platzon, hogy le lehessen vele számolni és ne hagyjon itt bennünket mindig úgy, hogy a döglött macskát bedobja a kerítésen, bennünket meg itt hagy, hogy szagoljuk. Sokkal okosabb lesz, ha ezentul itt marad; akkor nem fogja félreérteni a szónokokat és nem fogja azokat a félreértéseket hamis értelmezéssel a ház színe elé terjeszteni.

HARSÁNYI KÁLMÁN új könyve „Napi témák, örök problémák“

még csak pár, a szerzőtől aláírt példányban kapható a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

A diszesen kiállított kötet ára 5 K.

† Zichy Nándor.

Lehullott a mi fejünk koronája. Immár a csöndes sirban nyugszik a magyar katolicizmusnak egy emberöltőn át volt vezére és élő lelkiismerete. Eltemettük, megsirattuk az ősz patriárkát s bezáruló koporsójánál hűséges ragaszkodást fogadtunk az ő eszméihez, fenntartását és gondos ápolását ígértük az ő műveinek. Ugy legyen!

Könnyű fáradtsággal meg lehet állapítani az elhunyt Zichy Nándor grófnak történelmi nagyságát abból az általános fájdalomból, a mely halála hírére az örömmek ünnepe is mély gyászba borította a nagy veszteség tudatára ébredt országot; az őszinte részvétnak azon impozáns megnyilatkozásából, amellyel köz- és magánéletünk apraja-nagyja, az egyház fejétől s a koronás uralkodótól kezdve a falu népéig mindenki sietett a gyászborult család fájdalmának enyhítésére; s végre az írott közvéleménynek, a sajtónak szavából, amely az ország határain túl is csak az elismerés és a tiszteletteljes megilletődés hangján emlékezett meg a nagy halotról. A veszteségnek ilyen átérzése, a részvétnak országos általánossága s a sajtónak osztatlan hódolata csak a nemzetek nagyjait kíséri utolsó utjokra, azokat, akik haláluk után a történelem aranybetűs lapjain folytatják földi éveik számát sokszorosán meghaladó szellemi életüket.

De ha ezen merő külső jelenségektől eltekintünk s az elhunytak egyéniségében, tetteiben keressük a történelmi nagyság kritériumait, akkor is indokoltnak és biztosítottunk látjuk gróf Zichy Nándor számára a diszhelyet a nagy emberek Panteonjában. Az emberi nagyságot a jellem főnsége, a *jelenkor* mozgó erőinek élesszemű meglátása s ezeknek helyes irányítása által elért nagy sikerek, vagy pedig hirdett eszméiknek állandósága szerint értékeljük. Bármelyikét tekintjük is az említett követelményeknek, Zichy Nándornak emberi nagysága vitán felül áll. Ahány megemlékezés csak történt róla — pedig nagyon sok történt, a legellentétebb világnézetek részéről, — az mind első helyen magasztalta a Zichy Nándor puritán becsületességét, hajlíthatatlan jellemét s azt a csorbitatlan összhangot, a mely elvei s tettei között haláláig érvényesült. Hogy lelkének saszeeme volt, hogy korának a veséjéig látott, ismerte titkos czéljait, forrongó vajudásait és törekvéseinek irányát, — annak igazolására elég reámutatnunk arra, hogy ő a katolikusok parlamenti képviselőjének, társadalmi szervezkedésének, a katolikus sajtó és irodalom felkarolásának döntő fontosságát a kath. hitélet megvédése és fejlesztése szempontjából már akkor belátta, nagy áldozatokkal támogatta, a mikor a hivatalos és nem hivatalos kath. közvélemény még letargikus álmát aludta. Hiszen ő rázta fel ezt az „alvó pimaszt“. Eszméinek állandóságáról ugyancsak a jövő mondhat tényeken nyugvó ítéletet. De mi ezen állandóságban egy percig sem kételkedhetünk, hiszen Zichy Nándornak köz- és magánéletében, szóval vagy tettel vallott eszméi a kösziklára épült egyház tanításából sarjadtak, attól soha egy hajszálnyira el nem tértek. Amíg tehát lesz kath. egyház s ezen egyháznak megértő, lelkes és munkás fiai, mindaddig élni fognak a Zichy Nándor eszméi.

Minél több érvt, minél több követ hordunk össze a gróf Zichy Nándor történelmi nagyságának megalapozásához, annál nagyobbak érezzük a veszteséget, amely a magyar katolicizmust sújtotta az ő halálával. Aggódo bizonytalansággal kérdezzük, lesz-e, aki a helyét méltóan betöltse? De ne csak kérdezzük ezt, hanem buzgó imádsággal kérjük a nemzetek Urától. Mert ilyen hatalmas egyéniséget, ilyen nagy szellemet, ilyen égő, dolgozó és áldozatos lelket csak a Gondviselés adhat nekünk. Emellett azonban mi, gyengék és kicsinyek, álljunk egész szívvel a Zichy Nándor által kibontott zászló alá. Száz, meg százezer kavics pótolhatja csak a sziklának a súlyát; de csak akkor, ha összetart, ha szívből, meggyőződéssel összeforr.

(u.)

EGY IRÓ NAPLÓJA

Irja: Harsányi Kálmán.

XII.

november 21.

Szatmárról hazajövet már várt a könyvem. A „Napi témák, örök problémák“ száz példány. Gyönyörködtem benne. Gyönyörködtem a külsejében, mely egész elrendezésében, színében, papíryanagában Sassy Attila — Aiglon — ízlése szerint készült és gyönyörködtem abban a gondolatban, hogy van végre-valahára egy könyvem, a melyhez a sajtónak, könyvesboltoknak, irástudatlan idegennek semmi köze, amely egészen az enyém és barátaimé.

Talán lesz még róla valami mondanivalóm. Hanem akkor el kell mondanom a többi könyvem történetét is, hogy érthető legyen, a mi most merő szeszélynek látszhatik, vagy a mi még bolondabb: Mohamed neheztelésének a hegyre.

november 25.

Ma nálunk gyűlt össze az a kis társaság, mely nemcsak felsőbbrendű szellemi szintre tör, de melegebb, bensőségebb érintkezést is keres, hogy egymás megértésével egymás szeretetére, egymás szeretetével egymás megértésére jusson. Hűvös érintkezést még igen értékes embereket is pusztá udvariassági formák mellett maraszt; a megértést csak a melegebb szívvel való közeledés érlelheti meg. Mily kevesen tudják, mennyire fontos ez a közelebbi férközés más lelkekhez! Más lelkekhez, a melyek más értékek felé, de értékek felé, tehát szintén fölfelé törnek. Ez a kis társaság megértette, a mit oly kevesen értenek meg, hogy a magasabb célok felé való törekvés még akkor is közösséget terem az emberek között, ha ezek a célok merőben különbözőek. Mert vannak utak, külön taposott magányos gyalogutak, a melyek a nagy rengeteg tisztán találkoznak. Metszik egymást, újra szétválnak és ismét újra összekerülnek. A megértés titka mindössze csak annyi, hogy ne méregessék egymást becsmérő szemmel a miért más uton kerültek a találkozáspontig s más uton mennek újra tovább.

* *

Ehez a titokhoz nem tudnak, vagy nem akarnak hozzáférni a mi mai magyar nagyságaink, a kik szeretik, ha külön csapásukat országúttá tapossák követőik, bármily gyűlevész nép legyen is az a csak testőrsereg. Bárkit baráti keblükre ölelnek, a ki követőül szegődik *mögéjük* s mindenkit ellenségül tekintenek, a ki nem az ő országutjukat tapossa szélesebbre. A girondiakról mondja Lamartine, hogy az volt a vesztük, hogy valamennyien vezéreknek születtek. Ez az átok ül a mi kiválóbbjaink túlnyomó többségén is. Uszályhordozók nélkül nem csak a mások nemében, de a magukéban sem jelentenek semmit és sóvár irigységgel, sűrő féltékenységgel számlálgatják: hol, melyik országút pajzsraemelt vezére mögött több az uszályhordozó. Milyen szomorú lehet ez a lélekállapot! A melyben a szeretet nem is szeretet többé, csak leereszkedés; és a melyben minden tekintet gyűlölködő, mihelyt fölfelé *kell* irányulnia. És mennyi hazug komédiára, mennyi olcsó cirkuszi művészkedésre kényszerít ez a szomorú szerep! Vetítsük csak erre a négy-szögárasnyi fehér felületre azt a furcsondi mozgóképet. Rengeteg erdőt átszelő uton halad a tarkabarka csapat. Elöl, maga-vágta ösvényen a vezér; nyomában apostol-követői, mögötte

a laikus hívek, meg a csak zsvajt gyarapítani, csődületet szaporítani szerelő csöcselék, — már országuttá szélesedett csapáson. A vezér örökös emésztő lábban, túlfeszített idegekkel, háromfelé figyelve. Befelé, a tömegre és arrafelé, a merre más efféle, ugyanerre a kaptára készülő ország-utat sejt. Befelé azt nézi, a mit minden művész: alkotni akaró erejét. A tömeget azért nézi, hogy kiérezze: mit áhít, mit kell tehát lealkudnia a saját maga legszentebb művészi meggyőződéséből a tömeg-izlés kedvéért. A versenytárs felé pedig azért vet egy-egy oldalpillantást, hogy megérezze: melyik perc lesz legalkalmasabb az apró-pénzszórásra hátrafelé és a serkentő szavakra, hogy megkezdődjék a sárdobálás mindenfelé, a merre csak rá nézve veszedelmes érték sejtethető. Az apostol-tanítványok lobogókat, ereklyéket, jeligés táblákat hordanak. A lobogókon ragyogó, gyorsan kopó aranyfüstös fölírások. Az egyik: „Megszületett a megváltó; a magyar poézis, a magyar próza, a magyar festészet, a magyar zene, stb. stb. megváltója.“

A másikon: „A mi eddig volt, mind mintha sohasem is lett volna!“ A harmadikon: „Uj korszakot kezdett az emberiség; a régi többé ne is említessék.“ Azután „Követünk mindhalálig“ stb. stb. A laikus hívek csoportja mind boldog örvendező. Arra született, hogy boldogan örvendezzék és hozsánnákat zengedezzen: ma ennek, holnap annak. Csupa jó lélek, csupa jámbor, magamegadó lélek, csupa bárány, a ki a vezérürítől csak szép kolompeszt és jelszavas örvet kíván, semmi mást. Ma csilingelő, holnap mélyszavú kolompot; egyszer tulipános szíjjon, máskor a globe-trotterek cipőzsinórján függőt; olykor ezzel, olykor azzal az „izmus“-sal végződő szóval az örv csattján. A csöcselék itt is az, a mi mindig. Éljent, levelét egyaránt ordítani kész, a kezdő jelre rögtön cselekszik, a „tűzet szüntess“ vezényszóra sohasem hajt. Fölszerelése: fáklya, ünneplő karénekek hangjegyei, záptojás, sárgalacsinok, füttykös, dorong, hahota.

Mikor két ilyen készülő országot összehalálkozik, megkezdődik a háború. Legizgatóbb eseménye mindenkor a vezérek párbaja. Hősi tusa, amelynek vége nem halál, hanem mocskok. Ilyenkor merülnek föl a plágiumpörök, a magánélet szennyesei, a hírlapi meghurcolások és ilyenkor működik a kritikai pellengér, kerék, akasztófa. Mindig az jár jobban, a kit karóba húztak, mert az mártírrá lesz, s fejedelmi koronája fölé még glóriát is kap.

A rengeteg magányos vándoraival másként folyik le a találkozás. A magányos vándor nagysága dönt; sohasem a valóságos nagysága, csupán az, mekkorát lát mások szemében. Maga a vezér nem vesz róla tudomást; úgy tesz, mintha föl sem ismerné, s csak azután sajnálkozik fölötté, mikor már sárba taposták. Jobban szereti a vezér, ha e helyett egyszerűen csak elrekesztik nehezen tört utját kidöntött fatörzsekkel, kövekkel, sárgáttal; de legjobban szereti, ha az egész csapat szó nélkül halad el mellette, mert tudja, hogy még a megcsúfolás is használhat valamit, ha híre megy, s használni az ellenségnek — rossz politika.

* *

A mi kis társaságunknak nincsen semmi kimondott célja. Csak össze-össze gyűlünk; azért hogy együtt legyünk. És ezért a pár óráért a társaság fele mindig négy órát tölt uton. A budapestiek annyit, ha Gödöllőn soros valaki, s a gödöllőiek is annyit, ha reánk budapestiekre kerül a sor. Ekkora áldozattal nem mozdul ki otthonról az ember semmiért. Nyilvánvaló tehát, hogy mindenikünk nagy becslet tulajdonít annak a néhány érték-csereberés órának. Én igen nagyot. Nem a művészt

keresem olyankor bennük; — ezt alkotásaikról máshol is leolvashatnám, — hanem az embert, a kétségtelenül felsőbbrendű embert. A művészetükkel egyéforrottat, de önállóan is megnyilatkozót. És életük módja, más emberekhez való vonzalmuk és ellenszenvük, földterülésük, elkomolyodásuk, egy-egy elejtett szavuk olykor jobb kommentár műveikhez, mint a legaprólékosabb művészeti elemzés.

Előfizetőinket tisztelettel kérjük előfizetéseik beküldésére, figyelemükbe ajánlván, hogy lapunk előfizetési ára ez évtől 2 K-val emelkedett és így az évi előfizetés 8 korona, a kedvezményes előfizetés 6 korona.

Ez okból tisztelettel kérjük azoktól, a kik előfizetésüket már beküldték, de még a régi árszabás szerint, a két koronányi fölemelt különbözetnek beküldését.

A három szent királyok.

— G. Reichle. —

Fordította: MAGYAR BÁLINT.

*Téli nap csendje pihen a falucsán,
A szent királyok ma járnak az utcán.*

*Már jön az első, imbolyog a lába,
A földig nyomja hora, koronája.*

*Kis fiut vezet mögötte a másik,
Ragyogó rongyban dideregni látszik.*

*A csillagoknak szóló köszöntéssel
El-elmereng a harmadik az égen.*

*A legutolsó ház előtt megállnak
S némán a haza-menő utra szállnak.*

*Ottthon az első meleg viskó várja,
Meleg tüzhelynél tüzes ital lángja.*

*Másikat asszony pörlekedő nyelve,
Verés a fiut, apját „szedte-vette“.*

*És az utolsó újra menni vágyik,
Kínéz a fióra, föl a másvilágig —*

*Sopka tűnődik s nem érti: mi legyen
O itt a földön s a csillag az égen.*

Az első hó.

Köszöntelek. Oh csak hogy eljöttél jóságos nemtőm. Már azt hittem, hogy ruhátlan maradok, kiszolgáltva a kegyetlen fagynak; árván, ahhoz a szerencsétlen kített gyermekhez hasonlóan, akit nincs ki betakarjon. Mikor az ősz elaltatott, megígérte a meleg takarót, ha beköszöntenek a fagyos napok. Ugy látszik, Tél-apó, akinél megrendelte, nagyon szépet és meleget akart készíteni, azért késelt ily soká velem. Végre elkészítette, didergő tagjaimra rá is terítette és én már nem panaszkodom többé. Miért is tenném. Boldog vagyok, mint az a szegény, akinek számára jóságos lelkek meleg téli ruháról gondoskodtak. Boldogságom növeli Télapó ígérete: Ne félj, ha kegyetlen kezek itt-ott megszakgatják ruhádat, majd kifoldozom. Nem irigyli senki a boldogságom?

Talán én, aki a havat szinte imádom? Örülj öreg föld, boldogságodnak társa is akadt! Én is alig vártam a havat. Itt van. Fehérbe öltöztette a fákat, fehér virágokkal díszítette fel a csusz-ágakat. Ugy csillog minden kis ágacska, mintha ezüstből volna, minden végén egy-egy briliánsal. A halott természetnek gyönyörű szemfedője, frissen készült hólepel azért szeretlek annyira, mert az ártatlanság, a szüzi tisztaság szimbóluma vagy; mert betakartad a szennyes földet, hogy az Istennek dicsőséget, nekünk békeséget hirdető angyalok szabadon járhasanak rajtad. Vonzó, ragyogó fehérség, amely a föld téli köntösén megcsillan, méltó zsámolya a földre szállt angyaloknak, ezért szeretlek. Fehér egészséges gondolatokat ébresztettél fel lelkemben, a szemem bántó tarkaságot a legszebb színbe, a fehérbe olvastottad, ezért örvendező lélekkel köszöntlek. (L. I.)

Tisztelgések a püspöknek. A karácsonyi ünnepek és az új év alkalmából a káptalan s a különböző testületek tisztelegtek a főpástornál, az egyesek pedig az aulában kített iven fejezték ki jókívánságaikat.

Lelkészhelyettesítés. Kuliffay Mihály nagybányai s. lelkész kíséretének küldetett Mércsre.

Az Egyházm. Oltáregyesület januárius havi szentségimádása vasárnap, jan. 7-én lesz a zárda-templomban. Reggel 6 órakor szentségkítétel, 8 órakor szentmisét mond Hámon Róbert p. kam., irodaigazgató, a mely alatt közös szentáldozás. D. u. 5 órakor szentbeszédet mond Varjas Endre oltáregyes. igazgató, utána litániát végez szentségbetétellel Láng Antal dr. theol. tanár.

Adományok az Oltáregyesületnek. Az Egyházm. Oltáregyesületnek kiállításra alkalmából Szabó István praelatus-kanonok 50 K-t adományként, 50 K-t alapítványul, N. N. 20 K-t, N. N. 20 K-t és Virág Jánosné 20 K-t adományozott.

Karácsonyest az Irsik-árvaházban. Hangulatosan szép karácsonyfaünnepélyt rendezett decz. 23-án az Irsik árva- és lelenceház, a melyen a meghívott közönség sorai közt ott láttuk Pemp Antal prael. kanonokot, Benkő József kanonok plébánost, Tóth József, Varjas Endre tanárokat, Léber József erdőtanácsost, Székely Gyula s. lelkészt, Zupka Vilmost, stb. A kedves ünnepségen az intézet növendékei szerepeltek énekszámokkal, szavalattal és megható karácsonyi-játékkal. Az előadás után a fényesen kivilágított karácsonyfa körül az angyalhozta ajándékok töltötték el megható örömmel az intézet növendékeit, a kiket gyöngéd szeretettel nevelnek a jó irgalmas nővérek. Ez ajándékokra a karácsony alkalmából Lessenyey Ferencz dr. prael.-kanonok 100, Szabó István prael.-kanonok 54, Pemp Antal, Hehelein Károly prael.-kanonokok és a székeskáptalan 50—50, Weisz Róza, dr. Dobossyné, Krasznay István 4 K-t adományoztak, játékok, ruhaneműkkel és élelmiszerekkel pedig Kovács Gyula dr., Blatniczky István, özv. Löwyné, dr. Göbl Alajosné, Pásztor Károly és Papp Endréné járultak a gazdag karácsonyfához.

Adomány. Hehelein Károly praelatus-kanonok a nőgyógyászati árvaházának karácsonyfájára 200 K-t adományozott.

Az Egyhm. Oltáregyesület, hogy elkészíthesse az évi munkaprogramját, kéri a püspöki körlevél értelmében a ft. lelkész urakat, hogy templomaik számára szükséges egyházi ruhákat és szerelvényeket kérelmező folyamodásaikat még januárius hóban január végéig küldjék be.

Szinielőadás az egyházm. sajtóalapra. Fiatalos hév, lelkesedés, páratlan buzgóság tette lehetővé, hogy Gilvácson karácsony másodnapján s a rá következő esütörtökön Nagymajtényban a két község tanuló ifjúsága, leányok, fiúk, hazakerülve karácsony szent ünnepeire, legjobb igyekezettel, ha nem is műkedvelői ügyességgel szinképeket adjanak elő. Sok rendező, díszes háttér, pazar világitás, első szereplés, feltűnő érdeklődés, szives fogadtatás volt az ifju szereplők jutalma. A jó czélért szivesen fáradtak, s nem hiába, mert 50 kor. 72 fillérrel gyarapították a sajtóalapot.

Karácsonyi ünnepély a szemináriumban. Kedves, ünnepséget tartottak a kis-papok karácsony estéjén. Alkalmi szavalkokkal, énekszámokkal kölcsönöztek ünnepi meleget az ilyenkor szokásos ajándékkiosztásnak. Az ajándékkönyvek beszerzésére a püspök 200 K-t, Hehelein Károly praelátus kanonok 100 K-t, Szabó István praelátus kanonok pedig nagy mennyiségű könyvet adományozott. Az ünnepélyen az intézeti elüljáróság kíséretében a megyéspüspök is megjelent s leereszkedő jószággal intézett néhány szót az ör-vendező növendékekhez.

Nőegyleti Domino-táncszestély. A jótékony nőegylet f. évi január hó 13-án a Pannónia összes termeiben jótékonycélú Domino-táncszestélyt rendez estí fél 9 órakor, a melyre a város és vidéke közönségét szives tisztelettel meghívja. Az estélyen, melyre máris sokan készülnek, semmi műsor nem lesz, hogy a fiatalság kedvére mulathasson a táncban. A hölgyek mindent elkövetnek, hogy az estély jól sikerüljön s hogy lehető legolcsóbb legyen. A dominó-jelmez Paskuj Imre üzletében megtekinthető.

Karácsonyfa-ünnepély a nőegyleti árvaházban. Decz. 23-án este szép karácsonyfa-ünnepély volt a nőegyleti árvaházban. A jótékony hölgyek diszes karácsonyfát állítottak a szegény árváknak, a kiknek szemében örömkönyvek fakadtak a kis Jézus gazdag ajándékainak láttára. Az árvák szent énekeket zengtek s kis alkalmi versekben köszöntötték a kis Jézust. Dr. Fechtel János, e. főtitkár az ünnep jelentőségét méltató kis buzdító beszédet intézett az örvendő gyermekekhez, a törzs és a megmaradt ágakon levő sebhelyeket pedig u. n. petroleum emulzióval kell bekenni.

A vértetű pusztítása. A főkapitány, mivel a város területén levő gyümölcsösökben a vértetű fellépett, felhívja a város közönségét, hogy gyümölcsöseikben mihelyt a vértetű fellépett, annak irtását azonnal kezdjék meg s mindaddig folytassák, a míg a vértetű a fákról elpusztul. Az irtást a következőképen kell végrehajtani. Az ágakat, galyakat és fattyuhajtásokat, melyek csaknem végig vértetűvel vannak borítva, le kell vágni, a törzs és a megmaradt ágakon levő sebhelyeket pedig u. n. petroleum emulzióval kell bekenni.

Tánmulatság. Az asztalosok és nyomdászok helyi csoportja 1912. január 7-én a Pannónia tánctermében a „Munkás Otthon“ javára világpostával egybekötött zártkörű tánmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Szatmár állami segélye. A belügyminiszter most utalta ki a városok közigazgatási kiadásaihoz való állami hozzájárulás második részletét, amiből Szatmárnak 15.000 korona jutott. A segély kiosztása az egész országban sok csalódást okozott, mert minden város kevesebbet kapott a remélnél az államsegélyből. Szatmár is 20.000 korona segélyre számított.

Szerencsétlen család. A napokban Budapesten föbelőtte magát és meghalt Valkovics József műasztalosinas, a ki Valkovics Sámuel szatmári vendéglős fia. Valkovics Sámuel azelőtt vagyonos ember volt, de vagyona elveszett. Mikor ez történt, legidősebb fia agyonlőtte magát. Másfél évvel ezelőtt Valkovicsnak Aurél nevű, ügyvédjelölt fia lett Bécsben öngyilkossá; halála ágyba döntötte édesanyját, a ki rövidesen meghalt. Most pedig a legfiatalabb fia döntötte gyászba a hetvenhárom éves apát.

Szatmár 1911-ben. Az 1911. évben az I. kerületi anyakönyvi hivatalnál 1091 születési eset lett bejelentve. Ebből 566 fiú és 525 leány. Ezek közül elhalt 81 fiú és 70 leány. Meghalt 694, így a tényleges szaporodás 396. Házasságot kötött 278 pár.

Országos vásárok Szatmáron 1912-ben. 1. Gyertyaszentelő Boldogasszonyról címzett országos vásár januárius 30. és 31-én. 2. Józsefnapi vásár márczius 19. és 20-án. 3. Fülöp-Jakabnapin vásár április 30. és május 1-én. 4. Sárlos-Boldogasszonyinapi vásár július 2. és 3-án. 5. Szent-Mihályinapi vásár okt. 1-én és 2-án. 6. Boldogasszonyinapi vásár decz. 10. és 11-én.

Fizetéseképtelenség. Geiger Jenő és Béla szatmári bej. ezég fizetéseképtelenségét a bécsi hitelező védjegyet bejelentette.

Eljegyzések. Duha Tivadar szatmári kereskedő eljegyezte öz. Izik Vilmosné, szül. Ilosvay Erzsikét. — Jellinek Ede könyvnyomdász eljegyezte Bóthe Károly leányát, Iluskát.

Tűz az aulában. Könnyen végzetesé válható tüzeset történt Szilveszter reggelén a püspöki palotában. A püspök emeleti hálószobájában levő kályhából ugyanis egy szikra meggyújtotta a kályha alatt levő padlózatot, s lassan heteken át lappangva szénné égette a fagerendákat, míg végre Szilveszter reggelén egy négyszögmeternyi faldarab lezuhant az irodaigazgató földszinti hálószobájába, mire a tűz levegőhöz jutva egyszerre föllobbant. A püspök szerencsére — lelkigyakorlatokat tartván a jezsuiták rendházában — nem lakott a rezidenciában, Hámon Róbert irodaigazgató pedig már ekkor elhagyta hálószobáját és így a megdöbbentő felleomlás és tűz szerencsétlenséget nem idézett elő. A hirtelen föllobbant tüzet a gyorsan előhívott tűzoltók oltották el. Főpásztorunkat és az irodaigazgatót szerencsés megmenekülésök alkalmából minden oldalról örvendezéssel üdvözölték.

Népszövetségi gyűlés. Silvester napján a Szatmári Népszövetség, ez a sokak előtt ismeretlen és még több embertől félreismert kultur-intézmény lelkes hangulatu gyűlést tartott, a melyen Fásztusz Elek helyi igazgató lelkes szavakkal a megjelenteket öntudatos bátor kitartásra buzdította, mert szent ügyeink, a vallás védelméről van szó. Majd Dr. Kovács Gyula a szervezett erő imponáló hatását fejtegette, a Népszövetség egyik első és legszebb programpontjának: a társadalmi rend biztosításának kiemelésével. Aktuális tárgyak egész sora következett e hangulatos beszédek után. Az ügy sikeresebb előrehaladása céljából felhívta az igazgató a kath. hölgyeket, hogy ők is terjesszék e nemes intézményt. Örömmel jelentette azután, hogy szép mozgalmat fejt ki a magyar gör. kath. egyház a Népszövetségnek Németiben való szervezésében Gönczi Antal esperes lelkes vezetése mellett. Várjuk teljes megalakulását, kibontakozását, amikor is az alapszabályok értelmében a 2 szervezet, mint hűséges testvér egy fő elnökle alatt egyesül. Az új év szép munkát hozott. Lesz-e, aki lekicsinyelje, megvesse e szép programot, mely teljes felrissülést jelent? Huzódozni fognak még mindig a munkára termett, jó szándéku, de igen sokszor félnék katolikusok? Kis emberek dolgát, vállalkozását ismét elkerülik? Nem lehet, hogy aki egyszer megismerte a Népszövetség céljait, az még mindig idegenkedjék e szövetségtől, mely egy évi I kor. tagsági díj ellenében, annyi jót ad nekünk.

A polgármester a város terveiről. Egyik fővárosi lapban Vajay Károly polgármester a következőkben adta a megvalósítandó föladatak képét: „Szatmárnémeti szab. kir. város az utóbbi két évtized alatt jelentékeny vidéki központtá fejlődött. Ha városunk legelőkeltebben érzett hiányáról akarok beszélni, elsősorban arra mutathatnék rá, hogy Szatmár városa földrajzi fekvésénél, szépségénél, közművelődési intézményeinek sokaságánál, ipari és kereskedelmi forgalmánál, szóval minden viszonylatnál fogva arra van hivatva, hogy Szatmár vármegyének ne csak az élet által igazolt valóságos, hanem közigazgatási hivatalos központja is legyen. Ma a megye székhelye Nagykárolyban, egy jelentéktelenebb s a vármegye szélén fekvő városban van. Igaz ugyan, hogy a megyeszékhely hiányát mindenkiféle a vármegye közönsége érzi, de tagadhatatlan, hogy a város további fejlődésére rendkívüli befolyással lenne a vármegyei közigazgatás központjának áthelyezése. A programmbavett nagyszabású tervek közül 1912. évben kivitelre kerül: a vízmű és csatornázás, a kir. adóhivatal, az állami polgári fiúiskola, felső kereskedelmi iskola és kórház építése. Befejezést nyer továbbá a jövő évben a kir. kath. főgimnázium és a városi bérpalota építése.“

Állami segély. A kultuszminiszter 2000 korona állami segélyt utalt a zeneiskola részére, egyszersmind értesítette a városi tanácsot, hogy az iskolát csak abban az esetben részesítheti nagyobb összegű állami támogatásban, ha a város azt saját kezelésébe átveszi.

A rendőrség államosítása. A m. kir. belügyminiszter utasította vármegyénk alispánját, hogy haladéknél tegyen jelentést a vármegye területén levő rendőrség létszáma és illetményéről. Az adatok a rendőrség tervbe vett államosítása ügyében kidolgozandó törvényjavaslathoz lesznek felhasználva.

A város mint példaadó. Szatmáron törvényhatósági rendelet teszi köteleességévé a háztulajdonosoknak az utcai gyalogjárónak tisztántartását. Ennek a rendeletnek büntető záradéka is van, amely záradékot — pénz-bírságról szól — magánosokkal szemben meglehetősen kiméletlenséggel szokták alkalmazni a rendőri közegek. A szent egyenlőség nevében bátorokodunk figyelmeztetni a rendőri közegeket arra, hogy az a büntető záradékkal ellátott rendelet a várossal, mint ház és telektulajdonossal szemben szintén érvényes bir. Azért ne terheltessenek, ha nem is mindjárt pénzbírsággal sújtani, de legalább felszólítani a nemes városi hatóságot, hogy pl. az István-téren az építendő polgári iskola céljaira vásárolt telkek gyalogjáróit néhánha leseperni neki is kötelessége.

Lapunk egyes számai kaphatók a főtörzsében és a Barth-féle kis törzsében a Deák-téren.

Értesítés. Mély tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú évek gyakorlatára és tapasztalatára támaszkodva kiváló izléssel végez üzletem mindennemű szobafestő és mázoló munkát. Miért is a nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel: **Daróczy József**, szobafestő, Bercsényi-utca 37. szám

Dr. Jéger Andor med. univ. **Lakik: Attila-u. 53. Szatmáron megtelepedett. Rendel: d. e. 8-9, d. u. 3-5.**

Dr. Kerekes István volt egyetemi tanársegéd, bőrgyógyász, orvosi rendelését megkezdette Szatmáron, Deákter 2-ik szám alatti lakásán (dr. Nagy Barna féle ház.)

GÁL JENŐ mérnöki irodáját Bercsényi-utca 33. szám alá helyezte át. **Telefon szám 189.**

1. Miért gyógyulunk Mária-völgyön?

2. Mert Mária-völgyön a paradisi, bikszádi, gleichenbergi, karlsbadi, seltersi, emsi, bártfai gyógyvizeknek valóságos hasonmása van.

3. Mária-völgyi vizek a legkellemesebb, legüditőbb italt szolgáltatják.

4. Mária-völgyi ásványvizet 7/10 literig 6 fillérért tölt bérmentve érkező tiszta üvegekbe a Fürdőigazgatóság. 80

Wallon Henrik Fia utódai Duha Tivadar és Géza fűszer, csemege, bor és lisztáru üzlete Szatmár-Németi, Kazinczy-utca 2. Alapított 1858. évben.

Koronás arany érdemkereszt átadás. Mint már irtuk a király Ilosvay Lajos viski plébánost az egyház és társadalom terén kifejtett áldásos működésének jutalmazásául a koronás arany érdem kereszt adományozásával tüntette ki. A koronás arany érdemkeresztet a december 21-én tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésen Ifj. Perényi Zsigmond báró, Máramarosvármegye főispánja tűzte fel Ilosvay Lajos mellére a kiváló plébános érdemeit és egyéniségét magasztaló üdvözlő beszéd keretében.

Szentszéki tanácsosok. Firczak Gyula munkácsi gk. püspök szentszéki tanácsosokká nevezte ki: Zsatkovics K. György malmosi, Papp János debreczeni, Orosz Pál ajaki, Sereghy Sándor nyirvasvári, Gönczy Antal szatmár németi, Andrejezo János alsóhunkói, Melles Endre n. gy-bereznai, id. Karcub Pál n.-mihályi, Polyánszky Gyula nagyruszkai, Szaxun Izidor tóketerebesi, Fenczik Nikon sárospataki, Novák János dubrókai, Dudinszky István ungvári képezdei tanárt illetve lelkészeket.

Gaal József emléke. Nagykároly városa a vármegyével s a Kölesei-Egyesülettel egyértelműen elhatározta, hogy a költő születése százados évfordulója alkalmából márczius hónapban nagyszabású ünnepség keretében leleplezi Gaálnak készülöben levő életnagyságu művészi arcképét, a Peleskei nő-tárust megmükedvelő előadásban színre hozza.

Kitüntetések. A király Szilágyi József főerdőszámtanácsost, a máramaroszigeti erdőszámvétség főnökét királyi tanácsossá nevezte ki, — Füzi Kálmán rahói járábíró-sági telegkönyvezetőnek pedig a koronás arany érdem keresztet, továbbá Kónya István kispaleskei bírónak a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Népszövetségi zászlószentelés Máramaroszigeten. Máramaroszigeten a kath. Népszövetség januárius 7-én zászlószentelést tart. Zászlóanya Csapody Sándorné lesz. Kilen óraker a zászlóanya és a koszorusleányok a plébánia templomba vonulnak, hol a 9 óraker kezdődő ünnepélyes szentmise után Müller Károly apátplébános megszenteli a zászlót. Az istenitisztelet után a Vigadó nagytermében zászlószegverési ünnepély tartatik. Este pedig ugyancsak a Vigadó nagytermében műsorral egybekötött tánemulatság lesz.

Kinevezés. A Zsedényi Ottó rónaszéki bánya-hivatali főnök elhalálózásával megüresedett főnöki állásra a magy. kir. pénzügyminiszter Török Ferenc aknazslatinai bánya-mérnököt nevezte ki.

Szatmármegye közgyűlése. Rövid, félórás közgyűlést tartott pénteken Szatmármegye törvényhatósági bizottsága. A rendkívüli közgyűlésen letárgyalták a tárgysorozat összes pontjait, amelyek közül kiemelendőknek tartjuk, hogy két községnek a koresmák vasárnapi zárvaratartása tárgyában hozott határozatát jóváhagyták. Az alkohol elleni védekezés terén nagy jelentőségűek az ilyen intézkedések és Szatmármegye közgyűlésének ez a határozata irányadóul szolgálhat a többi községeknek is.

Megsemmisített választás. A belügyminiszter a Szatmármegye ezidei közgyűlésén történt közigazgatási bizottsági tagválasztást — amelyen Jákey Zsigmondot, Böszörményi Zsigmondot, Luby Bélát, Szuhányi Ferenczot és Tóth Mórt választották meg — megsemmisítette, és új választást rendelt el.

Vörhenyjárvány Munkács környékén. A Munkács várost környező községekben járványszerűleg lépett fel a vörheny s nap után mind több áldozatot követel.

Papszentelés. Firczak Gyula gk. püspök a szokásos karácsony előtti papszentelést 1912. február első felére halasztotta.

Államsegély. A vallás és közoktatásügyi miniszter a dolhai gör. kat. templom építési költségére 8000 koronát utalt ki.

Ön szép és elegáns ruhában bluzokban

csak akkor járhat, hogyha

SPITZ BÉLA

női s uri divatáruházában

SZATMÁR-NÉMETI,

HÁM JÁNOS-UTCZA 1.

színház mellett

szerzi be. Ismertető jel:

Kékre festett kirakat!

Külön fehérnemű osztály.

Nagy választék:

leányruhákból és
kabátkákból.

Bámulatos olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Kanyarójárvány Csanáloson. A kanyarójárvány Csanáloson nagy mérveket öltött. A bírónak három gyermeke halt el e betegségben, ezek közül kettőt karácsony másodnapján temettek el. Az óvóintézkedések megtételek, az iskolákat bezárták.

Pásztorjáték Dobóruszkán. Karácsony első és második napján nagyon szép pásztorjátékot adtak elő a dobóruszkai iskolás gyermekek az iskolának e czélra földszített termében. Somogyi Endre kántortanító megmutatta, egyszerű falusi gyermekekkel mily szép eredményt lehet elérni odaadó buzgóság, kitartó szorgalom által. Valóban öröm volt látni a pásztorok, angyalok szerepét adó kicsinyek gyönyörű színjátékait, hallani a pásztor- és angyalok hangulatos énekeit. Szülők és jelenvöltek szemében örömkönnök ragyogtak a szíveket fölemelő, megható előadás alatt. Aki a gyermekek és felnöttek szívét ily kiváló módon nemesítő munkával foglalkozik, méltó az elismerésre.

Karácsonyi csillagok gyultak a kálmándi iskolás-gyermekek örvendő szívében. Pásztorjáték volt a faluban, színes, bengali tüzzel, angyalokkal ékes, lelkes szavakkal, buzgó énekkel teli pásztorjáték. Háromszor kellett ismételni, mert mindenki látni akarta az igazi, mosolygós Jézuskát, aki mindenütt ott van, de leginkább a kedves, ártatlan szívekben. Erteni lehet, hogy örülni tudtak a gyermekek, épülni a nagyok. Csak azt nem értem, hogy fog ez a fölizgatott, fölgyújtott gyermeki kíváncsiság egy egész esztendeig várni, hogy újra tapsolhasson kis kezével, égbe szálljon ártatlan szívével, belenézzen tágra nyílt tiszta szemével a betlehemi jászol felett kigyult mennyei tűzekbe.

Halálozások. Petrovits Ede ny. kir. telegkönyvvezető életének 78-ik évében elhunyt. — Hodobay Emil nyug. m. kir. posta és távirafelügyelő életének 60-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után az Urban eszterdesen elhunyt Beregszászon. — Burda Norbert színházi zenész, tart. tiszthelyettes Kövessy Albert társujatának egyik tagja, Munkács életének 29. évében elhunyt. — Gerber Ferencz tekintélyes lakatos életének 68 évében Munkács életének 52-ik évében meghalt. — Lukács Béla m. kir. állami végrehajtó, életének 52-ik évében meghalt. — Nagypalugyai és turócsdivéki Plathy Zoltánné Simon Juliska, életének 46-ik évében az Urban elhunyt. — Id. Egly Mihály városi képviselő életének 79 évében jobblétre szenderült Nagyánán. — Özv. Petrovay Lőkös né szül. Drávetzky Matild Kende Zsigmondné édesanyja 68 éves korában Nagygyejezőn meghalt. — Dr. Bukovszky Endre vm. tb. főorvos özvegye, szül. Fülöp Margit Rahón életének 44 évében elhunyt. — Völlner József 48-as honvéd, 87 éves korában Rakamazon elhunyt. — Özv. Witt Károlyné szül. Serly Mária életének 78-ik évében jobblétre szenderült Nagykárolyban. — Kisszeri és orlovai Olsavszky Simon gyógyszerész életének 46-ik évében elhunyt Nagysomkuton.

Máriapócs jubileuma. 1915. augusztus havában lesz 200 esztendeje annak, hogy a máriapócsi kegyelemkép először könyezett. A szt. Bazil-rend elhatározta, hogy marandó emlékekkel örökíti meg a 200 éves fordulót s azért Homa Joachim tartományfőnök lelkes felhívásban kéri a munkácsi gkath. egyházmegye hiveit, hogy segítsék a rendet a marandó emlék fölállításában. Firczak Gyula gk. püspök lelkes körlevélben közölte egyházmegyéjével a szt. Bazil-rend fölívását, a melyre Tóketerebes máris 748 korona 62 fillért adott össze a máriapócsi jubileumi emlékművekre.

Népszövetségi táncmulatság. A királyházai „Katholikus Népszövetség” január hó 7-én a beszerzett nagy harang költségeinek fedezésére táncmulatságot rendez.

Eljegyzések. Erdőhegyi Miklós, Munkács rendőrkapitánya eljegyezte Astleitner Teréz munkácsi áll. tanítónőt. — Wald Leo Árpád munkácsi főgimn. tanár eljegyezte Komers Antóniát. — Veress Viktor drágabártfalvai s. jegyző eljegyezte Dancs Jolikát Munkács. — Deési Telek István, uradalmi

intéző eljegyezte Nagybanán nagyszaltnai Klauszer Zsófiát. — Huszár Tusit, Huszár Frigyes beregszászi főgimn. tanár leányát eljegyezte Szász Lajos pü. igazgatósági tisztviselő. — Dr. Balogh Béla főgimn. gyakorló tanár eljegyezte Bentkovszky Ilonkát Beregszászon. — Dr. Rezszy Béla eljegyezte Sneider Katót, Sneider József főmérnök leányát Máramaroszigeten. — Lenkey Lajos nagy-károlyi ref. tanító eljegyezte Solymossy Ignác krasznahályfalvai lakos nevelő leányát Uray Klárát.

Házasság. Orosz Oszkár debreczeni máv. tisztviselő egybekelt Csernyi Juliskával Nagykarolyban.

Államsegély a „Talmud Torának” és a „Jesibának.” A vallás- és közoktatásügyi miniszter a huszti talmudora iskolának és a huszti Jesibának 400—400 korona államsegélyt engedélyezett. Hogy miért? — ezen lehet töprengni a szegény magyar kultúra és keresztény világnézet néma harcosainak. Mert se a magyar kultúrának, se a keresztény életfelfogásnak nem nevel ez a két zsidóintézmény. A Talmud Tora egyesület ugyanis a zsidó vallási és tudományos iratok tanulmányozására fenálló egyesület; „Jesiba”, pedig a rabbi által fenntartott iskola amelybe az ország minden részéről nagyobb fiúk sereglenek össze a talmudnak és azzal kapcsolatos zsidó irodalomnak a tanulására. — Még szebb kilátások a jövőre!!

Aki szép és olcsó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a színházzal szemben levő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb választékokat valódi arany és ezüst ékszerekben, ugy-szintén valódi ezüst és kínai ezüst dísz-tárgyak, mindennemű zseb- és fali órákban. Tisztelettel özv. KÉPES DÁVIDNÉ Szatmár, a színházzal szemben.

Makóczy Géza papi és polgár szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Figyelem! Aki szép és elegáns ruhát akar a legdivatosabb szabás szerint, az forduljon teljes bizalommal **Miskolczy Pál** uri divat-szabóhoz, **Deák-tér 6.**, ki a legjutányosabb árban készít: **téli kabátot, angol raglánt, felöltőt, öltönyt és szalonöltönyt,** ugyszintén **papi és egyenruhát.**

Brumer Herman

FÉRFI SZABÓ

Szatmár, Báthory-utca 12. sz.

FÉRFIRUHÁK,

ugyszintén felöltők, liberiák, téli kabátok a legjutányosabb árban készülnek előnyös fizetési feltételek mellett. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Irodai öltönyök 34 koronától feljebb.

Tartós munka! Szolid kiszolgálás!

Ahova feljárni is bajos... A sikárlói legmagasabb hegyen termett kitünő sikárlói bor egy félliteres butelia az üzletben idei 20, tavalyi 30 krajczár. Saját töltésű 4 éves sikárlói pecsénye-bor „Hungária gyöngye” czímen egy butelia 50 krajczár. Házhoz vive sikárlói bor egy félliteres buteliában idei 16, tavalyi 20 krajczár. Pecsénye-bor egy félliteres buteliában 25 kr.

MINDENNEMŰ ELEMI ISKOLAI NYOMTAT-

- * VÁNYOK ÉS TANSZEREK KAP-
- * HATÓK A PÁZMÁNY-SAJTÓ
- * KÖNYVNYOMDÁBAN SZATMÁR-
- * NÉMETIBEN, ISKOLAKÖZ 3. SZ.

Fályázati hirdetések egyszeri közlésének díja 5 K

Hivatalos rész.

PÁLYÁZAT.

A nagyszokondi kántortanítói állásra pályázat hirdettetik.

Az állás javadalma:

1) A hitközségtől 300 korona. 2) Államsegély 131 korona. 3) Stóla körülbelül 37 korona. 4) 48 köbméter tűzifa beszállítva és felaprózva, melyből az iskola is fűtendő. 5) 14 köböl buza. 6) 15 hold 508 □-öl föld, melyből 4 hold rét, 1 hold belső kert. 7) 6 db. jószágra legeltetési jog. 8) 3 szobás lakás, kamara, ólak s egy csűr felének használata. Az adót a község fizeti.

Kötelessége az ismétlő iskolát vezetni s a kántor teendőket végezni. Pályázhatnak okleveles kántortanítók, kik az egyházi szer-tatáshoz kótai és gregoriánium szerint tudnak orgonálni és énekelni.

Az állás április 1-én foglalandó el. Felszerelt kérvények január 10 ig Láng Ferencz espereshez küldendők Erdődre.

PÁLYÁZAT.

A láposbányai (Szatmár megye) róm. kath. kántortanítói állásra január 9 ig pályá-zat hirdettetik. Javadalma: új lakás, 810 □-öl területű kert, 48 m³ tűzifa, melyből iskola is fűtendő, 80 korona egyházmegyétől, 50 korona stóla, 50 korona tandíj, 6 korona fa-iskoláért, 750 korona államsegély. Választás január 10-én délután 3 órakor. Kérvények Felsőbányára Pály Ede espereshez küldendők.

A fizetésrendezés.

Zichy Jánosnak és államtitkárainak többszörös nyilatkozata után immár bizonyos, hogy a tanítószék 1913-ra eléri azt, amiért régóta küzd és amiért sóhajtvá-sóhajtozik, vagyis végre-valahára oly fizetést juttat az állam a tanítóknak, melyből anyagi gond nélkül kultúremberhez méltó életet élhetnek s így megelégedett, nyugodt lélekkel végezhetik hivatásukat. Nyilatkoztak erre nézve a szociális szakosztály előtt Balogh, és Nárai Szabó államtitkárok, nyilatkozott a munkapárt kultuszvitája alkalmával Tisza főháborító és a tanítószék önértékét lábbal tipró beszéde után Zichy János, aki Tiszával homlokegyenest ellenkező felfogásról tett tanu-ságot, midőn kijelenté, hogy a tanítószék anyagi helyzete „tűrhetetlen” és hogy e bajokat az 1913-i költségvetésben az 1912. évben hozandó új fizetési törvény által okvet-len orvosolja. Másnap Huszár Károly inter-pellációjára a ház plénuma előtt is megisméltelte e kijelentését. Nemkülönbön megál-lapítható a különböző alkalmakkor kiadott kormánynyilatkozatokból, hogy már az 1912. évre is kapunk családi és drágasági pótlékot.

A tanítói szívek lázongását, a tanítói lelkekben végbemenő forradalmat föl kell tehát váltania a bizó, reményteljes várako-zásnak, mert ha van egyéni és politikai be-csület, úgy végre fölvirrad reánk is a szebb jobb jövő.

Ez az említett „reményteljes várako-zás” azonban nehogy ismét valami lethar-giába való sülyedés legyen! Nem, sőt most kell igazán résen állnunk, most kell minden

követ megmozgatnunk ügyeinknek mentől kedvezőbb elintézése iránt. Ne mulasszuk a mi bajainkat továbbra is felszínen tartani s a közvélemény és a sajtó figyelmét föl-föl-hívni azokra az igazságtalanságokra, melye-ket a tanítószék általában, de főképp a hitval-lásos tanítószék szenvedett; rá kell mutat-nunk arra a nyomoruságos állapotra, mely-ben a magyar kultúra alapvető munkásainak, az állam egyik legfontosabb munkakörét be-töltő s mégis legrosszabbul fizetett napszá-mosainak részük van.

Aki figyelemmel kíséri a napi esemé-nyeket, bizonyára emlékezni fog még a kir. tanfelügyelőknek az ősszel tartott értekezle-tére. Ez az értekezlet javaslatokat terjesztett a miniszter elő; általános és részletekre ki-dolgozott irányelveket jelölt meg, melyek hivatva vannak, hogy a magyar kulturpoli-tikát vezéreljék. Sok üdvös és szép határo-zatot hozott és juttatott illetékes helyre ezen az értekezleten Magyarország tanfelügyelői kara, van azonban a sok között egy, mely most a tanítói fizetések rendezésének küszö-bén kétszeres sullyal esik latba, s mely mi reánk hitvallásos tanítóokra végtelenül vesze-delmes és sérelmes lehet.

Azt mondja e határozat hogy a tanítói fizetések okvetlen, mielőbb emelendők az „eddig arányban”. Ez a kitétel „az eddigi arányban” azt mondja, hogy emelendők ugy az állami, mint a hitvallásos tanítói fizetések, ugy azonban, hogy e két tanítói kar fizetése közötti különbség továbbra is fenn-maradjon.

Hát ez ellen az álláspont ellen mi, hit-vallásos tanítók lelkünk egész hevével óvást emelünk, s az ily felfogás ellen teljes er-kölesi erőnkkel tiltakozunk.

Nem fog érne semmit az oly fizetés-rendezés — bármily nagy mérvű legyen is az különben — mely magyar néptanító és magyar néptanító között különbséget fog-továbbra is fentartani.

Senmi lesz az oly fizetésrendezés, mely a hitvallásos tanítók szívében továbbra is benn felejtí azt a tövist, továbbra is ir, gyógyulás nél-kül hagyja azt az örökké vérző nyitott sebet, mit az állami és nem állami tanítók fizetése közötti különbség ütött rajt. Az ilyen fizetésrendezés sel meg volna bénítva a hitvallásos tanítói kar ambieziója; e szép eredményeket elérő testület önértékében, férfiúi önbecsülésében volna megtámadva, megsértve. Az ily fi-zetésrendezés korántsem eredményezné a rég óhajtott és minden komoly társadalmi faktor által kívánt tanítói békét és megelégedettsé-get, ami pedig okvetlen szükséges volna az eredményes, elmélyedő tanításhoz, a falvak kulturájának emeléséhez.

Am tegyenek különbséget magyar ér-zésű és nem magyar érzésű tanítószék között, mert, valóban, egyes oláh dászkalok — kik bevallottan, avagy alattomban a magyar ál-lameszme ellen izgatnak, a „Dakórománia” szellemében nevelnek, — még azt sem ér-demlik, amit most kapnak. Így legalább volna okuk panaszkodni, hisz így is telesir-ják Európa sajtóját állítólagos igazságtalan-ságaival. Hadd éreznék ők is egyszer a ma-gyar állam fegyelmét és vas vesszejét üzel-meikkel és államfelforgató törekvéseikkel szemben.

De hogy mi, katolikus tanítók miért nem érdemelnek meg ugyanazt a fizetést, mint állami kartársaink — nem tudom meg-érteni.

Három négy évvel ezelőtt ugyancsak a „Heti Szemle” hasábjain egy cikksorozat-ban mutattam rá arra a nagyjelentőségű nemzetalkotó munkára, amit a kath. tanítói kar Szatmármegyében végzett. Kimutattam, hogy ez a tanítói kar a klérussal egyetértve együtt munkálkodva hogyan magyarosította meg Szatmármegyét sváb községeit. Konstatáltam, hogy az ernyedetlen munkálkodás következtében e falvak lakosai ma már ma-gyarok, sőt nagyrészt sovinszta független-ségi magyarok. Nem akarom most ezt az eredményes munkálkodást dicsőíteni, sem fel-fedezni, mert hisz mindenki, aki ezt az ör-vendetes átalakulást felelős, vagy nem fele-lős állásban figyelemmel kísérte, kalapot fog

emelni a katolikus templom és iskola nemzetnevelő tevékenysége előtt.

És a kir. tanfelügyelői kar az ily eredményekre rámutató kath. tanítókat akarná ismét háttérbe szorítani és megszegyenyíteni?!

Nem! kell, hogy az új tanítói fizetés-rendezés legfőbb vezérelve legyen a magyar tanító és a magyar tanító közötti teljes egyenlőség.

A kir. tanfelügyelői kart különben megértem, hisz az ő dédelgetett kedvenceik az állami iskolák. Már most ha egyenlő volna az állami és nem állami tanítók fizetése, ugy a tanfelügyelők nem válogathatnák ki folytonosan a legjobb tanítókat a hitvallásos iskolák tanítói közül, mint teheték eddig. Ha ugyanis eddig valamely hitvallásos iskolánál működő tanító kiváló tanítási eredménnyel, vagy értékes társadalmi működésével kitűnt, azt a kir. tanfelügyelő felszólította, meojen állami iskolához. S ha ezt a tanítót valami különösebb kötelék (pl. kántorsággal járó jobb fizetés) nem kötötte, örömmel és sietve pakolt és ment, hol jobb fizetés, kényelmesebb lakás, megártóbb elbánás és főleg szebb jövő kínálkozott számára.

Éppen ezért szerintem a fizetés közötti különbség fentartása ellen elsősorban az egyházi hatóságoknak volna érdekük fölszólalni. Hiszem, hogy egyik egyházfő sem örvend annak, ha épen legjobb és leglelkesebb munkásaitól fosztja meg őt az állami iskola. Ez nem lehet érdekük sem a katolikusoknak sem a protestánsoknak, de nem lehet érdeke senkinek, aki ismeri azt a tényt, hogy a kath. iskola szent hitünknek intenzívebb tanítása következtében mennyire mélyebb és biztosabb életalapot nyújt tanítványainak, mint a vallást legalább is semmibe vevő állami iskola.

Éppen ezért bizva-bizom, hogy a püspöki kar felemeli hathatós szavát érdekünkben, s hogy lesz is eredménye e felszólásnak. Ha a püspöki kar a maga erkölcsi tekintélyével és hatalmával felszólal a hitvallásos tanítók érdekében, ugy az új fizetés-rendezés nem a kir. tanfelügyelők által proponált „eddigi arányokban“, hanem a teljes egyenlőség elvén fog fölépülni.

Gaál Lajos.

Gyanus kitüntetés. A hirhedt „Világ“ című fővárosi napilap a karácsonyi ünnepek alkalmával hirdetet pályázata értelmében tíz magyar tanítót részesített 200—200 kor. és egy tanítót 100 kor. jutalomban. A 200 koronás jutalmak egyikét Sebők Vilmos munkácsi áll. el. isk. tanító nyerte el.

Tanítóválasztás. Herink József székellybői tanítót a mélyuti (Ung m.) rk. iskola tanítónak választotta meg.

MEGNYILT!!

a nagy farsangi vásár

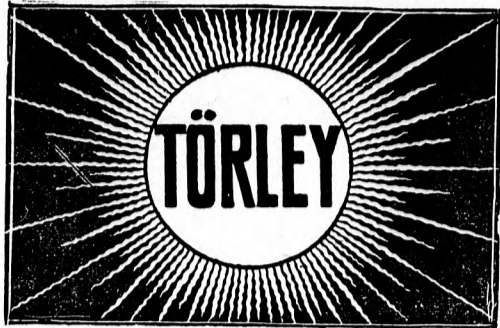
a Szatmári Bazarban

Játék, porcellán- és emaille-edények, emléktárgyak, háztartási cikkek és díszműtáruk nagy raktára. Viszonteladónak nagy kedvezmény. Becses pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Blatniczky István

KAZINCZY-UTCZA 10.

Előfizetőinket, különösen a papságot és tanítókat kérjük, hogy az esetleges magán-, iskolai- vagy községi hírdetésekkal alkalmadtán lapunkat szíveskedjenek felkeresni.

Az 1867. év óta fenálló **Joó László utóda óras és ékszerész** czég **Deáktér 8. sz.** Ajánlja dusan felszerelt raktárát a **KARÁCSONYI** és **UJÉVI** vásárlók becses figyelmébe. Brillians ékszerek dus választékban olesó és szolid árak mellett.

Karácsony hetét a színház is megünnevelte. Nem abban az értelemben, mintha a műsor talán vallásos motívumok, ünnepi gondolatok kifejezője lett volna; még az előadott daraboknak a hétköznapi fölött álló művészi vagy erkölcsi értéke sem mutatta a színház ünnepét. Hanem ünnepelt a színházunk azzal és úgy, hogy karácsony estjén és Szilveszter napján nem tartott előadást, a többi napokon pedig gondosan kerülte új daraboknak színrehozását. Tehát a munkaszünet jegyében ünnepelt. Eszünk ágában sincs emiatt támadni az igazgatót; sőt dicsérik humánus és korszerű szociális eljárását, hogy ha már más karácsonyi ajándékkal nem örvendeztethette meg színészeit, legalább egy kis pihenőt biztosított számukra. A karácsonyi ünnep mélységes eszméjét és bensőséges melegét méltóan kifejező szindarabot nem könnyű találni. Az ilyen előadások elmaradásáért tehát nem érheti vád a színház igazgatóját. De azt már joggal elvárhattuk volna, hogy komoly irányu, tiszta erkölcsi klasszikus darabok emeljék, vagy legalább ne rontsák az ünnepi hangulatot. Olyat csak nem fog velünk elhitetni senki, hogy karácsony meg az „Ártatlan Zsuzsi“ egymáshoz valók.

A hét egyetlen újdonsága volt a Zola regénye után irt „L'assomoir“ („Pálinka“) című dráma előadása. Megrázó, tanulságos, bár kissé háthoronzogató szociális tárgyú darab. A pálinkának testet-lelket ölö, romboló hatását mutatja be a Zola erősen reális, sokszor brutális festésében. Az előadás az idej szezon legkitűnőbbjei közé tartozik. Fehér Gyulának jól ismert és általánosan dicsért drámai tehetsége ez alkalommal a Coupeau szerepében tüneményes alakítást nyújtott. Ahogyan ő játszotta az akaraterejétől megfosztott, szenvedélytől szabadulni nem tudó alkoholisták küzdelmét a pálinka ördögével szemben, az elsőrangú, csak keveseknek adatott nagy művészi tehetségről tett kétségtelen tanúságot. Mit tudna produkálni ez a művész a klasszikus drámákban! Harmath Zsenny is nagy hozzáértéssel, mély érzéssel, sok kedvességgel játszott; jó volna azonban, ha a hatásosabb jeleneteknél mérsékelné egy kevésbé érzelmi kitérőit. Balázs Bálint és Torday Etel kitűnően játszottak. Dicséret illeti még ifj. Lenkei György és Ross Jenő jóízű, természetes játékát. Idősb Lenkei Györgyöt is megdicsérik, ha jóakarata és alakítása egyenes arányban állnának egymással; kár, hogy az arány fordított: nagyon igyekszik jól játszani s ez nagyon nem sikerül neki. (u.)

Heti műsor:

Szerdán „Testőr“.
Csütörtökön „A kis lord“.
Pénteken, szombaton és vasárnap „A lengyel menyecske“.

IRODALOM

Katolikusok tömörüljétek. Ezen a czimen Kresznerics Gy. Ferencz máv. hiv. a debreczeni Kath. Népszövetség igazgatója nyolcz oldalos kis népiratkát adott ki, amely tanulságos, érdekes és eleven tartalmával méltán sorakozik a debreczeni Népszövetség által kiadott hasznos és jó könyvek közé. A füzet a Katolikus Népszövetségben való tömörülésre szólítja fel a magyar katolikusokat. Ára 4 fillér. Beszerezhető: Kath. Népsz. iroda Debreczen, Timár-u. 44.

A Magyar Könyvtár füzetei közt Berzeviczy Albert válogatott beszédei jelentek meg, ezek közt politikai beszéde az egyházpolitikai reformokról, a melyek keresztülhajtásában nagy szerepe volt Berzeviczynek. A füzet Berzeviczy több irodalmi beszédét is közli Beöthy Zsolt rövid bevezetésével. A M. K. másik füzete *Szöllősy* Zsigmond öt érdekes novelláját adja, míg a harmadik füzet Pierre Loti finom szépségű, művészi festéssel megirt öt rendkívül megragadó egyiptomi képét foglalja magában Balla Ignác sikerült fordításában. A Lampel R. (Wodianer) czég kiadásában megjelenő M. K. füzeteinek ára 30 fillér.

A Fővárosi Színházak Műsora cz. vállalat füzetei közt H. Bataille színműve „A szerelem gyermeke“ jelent meg Ábrányi Emil fordításában. A füzet ára 1K 20 f.

TÖRLEGGEL

Az imádságos könyv.

Az illusio-rontás legtöbbször kegyetlen dolog. De sokszor jó és kell is.

Példának okáért ha jó magyar nevek viselői meg vannak győződve arról, hogy pénzük egy *conservativ-liberális, magyar szellemű, keresztény világnézetet* hirdető lap betűiben kamatozik, a mely betűk értelmes mondatokká tömörülve tartalmas komolysággal ugy hatnak, hogy megkedveltetik az egyedül üdvözítő kormánypolitikát mindenkivel — pedig . . .

No, ha édes álmodozásaikból nem ébresztette föl őket holmi *halottaknap* cikkek; ha nem érezték meg a kaftán illatát névtelen senkik himnuszos ünnepeltetésében; ha nem vették ki a „diadalmasan előretörő faj“ diktaturáját, mikor vezércikkük ömlött az iskolák becsukása miatt csak azért, mert meghalt egy diák, a ki nevét nem kereszteléskor kapta; ha véres könnyek ömlenek egy különben szomorú tragédia miatt, de megint csak azért . . . lásd fönebb; ha reklámok magasztalnak minden görbejárata ortulajdonost; ha . . . no, ha ez sem beszél a *conservativismusról*, keresztény világnézetéről álmodozóknak, elég világosan beszél ez a kis történet.

A Szatmár-nagykárolyi vonalon történt.

Egy szakaszban három félremagyarázhatatlan accentusu, az ösök pajeszától megfosztott alak. Beszáll hozzájuk egy — pap. Vihogás, szemmeregetés, terpeszkedés, aztán a jellegzetes bizalmaskodó firtatás: quis, quid, ubi, cur, quomodo, quando? . . . A kérdések tola-kodó özönét végre elvágja a pap azzal, hogy előveszi — breviariumát.

Megint vihogás. De aztán hamar föltalálják magukat a vigéczek.

— Vegyük elő mi is a mi imádságos könyvünket.

És előveszik a — „Szamos“-t.

Azok a czégtáblák.

Az examen a héberből nem sikerült.
Fényesen elbukott minden rendőr, még azok is, a kiknek posztjuk a főtéren, Várdomb-, Attila-, stb. utczákon van, a hol zsidóbetűs feliratok hirdetik, hogy *igen keletiek* uralkodnak itt.
A helyett tehát, hogy a már eszmeigazolással megrendelt új francia nyelvű czégtáblák tanítsák ismét új nyelvre a kulturtörékvésű rendőrséget, még egy darabig a régi hirdetőtáblák szolgálnak tankönyvül.
A pótvizsgálat husvétkor lesz.
Es azon túl megszűnnek a héber írásu hirdetések.

Belső munkatársak:

HARASZTHY BÉLA dr., MERKER MÁRTON dr. és UHL KÁROLY dr.
Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

Dahlström Géza
városi kutmester
kutfurási vállalata
Majláth-u. 9.
— Telefon 233. —
Szivattyuk felszerelését elvállalja.

Legcélszerűbb és legalkalmasabb
farsangi ajándékok
kaphatók

HERCZ SÁNDOR

keztüsnél Szatmár,

Deáktér, Városház épület.

Hölgyek részére 6 pár keztü, szép doboz és tágitóval, továbbá fésű, manicüre kasszák nagyon előnyös árakban. — Oriási raktár mindenféle bőr bélelt és kötött keztükben.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdiszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok *strszegélyezéseket, strfedeleket, kripták, valamint templom és utsséli kőkeresztek* készítését, továbbá *épületekhez* mindennemű kőfajokból *kőfaragászati* munkákat.

Becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sirkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó

Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Walek és Rajz

angol és francia különleges-ségű cipészek, hol saját készítményű kész cipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.
(Bölonyi-féle ház.)

Ha olcsó és jó lisztet akar venni,
Ha friss, jó fűszert akar olcsón venni,
Ha tisztánkezelt olcsó s jó bort akar
Ha jó festék- és lakkárut (inni, akar használni; úgy keresse fel

Lindenfeld - Domokosné

legolcsóbb fűszer és vegyesáru üzletét
Szatmáron, Deák-tér 27. sz.,
báró Vécsey-ház. — Telefon 274. sz.
és Árpád-u. 22. Telefon 275. sz.

MLADENCSEK

uri- és női-czipész
Szatmár, Posta-köz.

Készíték a mai kor igényeinek megfelelően bármilyen e szakmába vágó
MUNKÁKAT.

Hibás lábakra különös gondot fordítok.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Javításokat elfogadok

Nagybecsű pártfogását kérve,
kész szolgálattal

MLADENCSEK, CIPÉSZ.

Hirdetések jutányos árban közöltetnek.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruhászati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruhászati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni; biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

Buhinszky Sándor

köszörüs-mester Szatmár-Németiben,
a róm. kath. püspöki elemi fiúiskola telkén.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy özv. Komán Jánosné évek óta jó hírnévnek örvendő

☞ köszörüs-műhelyét ☜

folyó évi augusztus 1-től átvettem és azt több nagy városban szerzett tudásommal a n. é. közönség megelégedésére óhajtom tovább vezetni.

Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések, érvágó, köpülőző gépek, valamint bádigos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönségnek továbbra is szives pártfogását kérve, tisztelettel

Buhinszky Sándor
köszörüs.

ROZSNYAY és JÁSZAY

műszereszek
varrógép és kerékpár
RAKTÁRA,
mechanikai gépjavitó
MŰHELYE
SZATMÁR - NÉMETI,
Hám János-utca 12.
(Bejárat Rákóczi-utca felől.)

Varrógép, írógép, gramofon és fegyver javítást szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölünk. — Raktáron tartjuk a legjobb minőségű varrógépeket úgy házi, mint ipari célra. Minden rendszerű varrógépekhez tük kaphatók.

*Iskolakönyvek,
Imakönyvek,
Folyóiratok,
Díszművek,
Üzleti könyvek,
Könyvtárak,
Albumok*

kötését és aranyozását, ugyisintén rajzok kasirozását, passepartout, papírreklámlablák aranyozását, pontos és tartós kivitelben, szolid árak mellett készít

Gárdos Ferencz

könyvkötészete
Szatmár-Németi, Deáktér 7.
Halmi-ház.

A f. évi szatmári kiállításon jó munkáért **BRONZÉREMMEL** kitüntetve.

Bertha Károly műkertész

Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű :: élővirág díszmunkák ::
alkalmi-, menyasszonyi-, koszorúslány- és mellsokrok. — Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorúk, sírsokrok a legizlésebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.
Vidéki megrendelések különös gonddal elintéztetnek. Park- és kert-rendezések vállaltatnak.
Sürgőnyezim: Bertha kertész Szatmár. — Telefon-szám 27.

Legszebb kivitelben tisztít minden ruhaneműt, gallert, kézelőt
JOÓ SÁNDOR
gőz és villanyerőre berendezett **mű-ruhafestő**
vegyészeti tisztító-intézete.
Szatmár, Várdomb-utca 16.
Flókküzletek Szatmáron:
Attila-utca 4., (Majeresik-féle ház.)
Kazinozy-utca 21., (dr. Wallon-féle ház.)

ALAPITTATOTT 1810.

Ausztria és Magyarország legrégebb egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla

OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállít kitünő minőségben bámúlatos olcsó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartókat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegéry templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

60

BÁNK LŐRINC

első rangu női divatterme
Szatmár, Széchenyi - u. 14.
Uray-ház, I. emelet.

Van szerencsém felhívni a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönség figyelmét elsőrangú

női ruha divattermemre,

hol a legújabb francia és angol divat szerint készülnek mindennemű női felsőruhák, u. m. kosztümök, bluzok, aljak, köpenyek, pongyolák stb. személyes felügyelet mellett elegáns szabás szerint és gondos kivitelben. Egyszorsmind tudatom, hogy dus

Kész Női Ruharaktárt

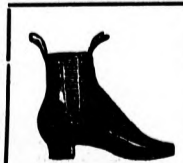
rendeztem be kizárólag saját készítményű női felsőruhából, kosztüm- és köpenyegyekből, melyeket a legjutányosabb árért áru itom. Az áruk jóságáról és finom munkájáról mindenki meggyőződhetik anélkül, hogy vásárlás köteleznék.

A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Bánk Lőrinc a berlini szabász akadémián képzett okl. szabász.

— Látta már Bánk Lőrinc kész női ruharaktárát?
— Még nom.
— El ne mulassz megnézni a szebbnél-szebb női felsőruhát, melyek egytől-egyig a legújabb divat szerint készültek.

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu **lábbelit akar vásárolni,** az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz

Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában csak a valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és oszmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatánszatókat teljesen kiküszöbölte, s akinek áruí osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

Blatniczky Fános

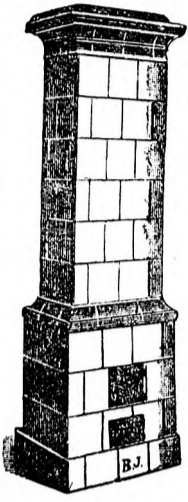
elsőrangú kályhás-üzlete.

Lakás: **Zrinyi-utca 13.** Raktár: **Petőfi-utca 3.**
(Komáromy-ház) (Népbank-épület)

A legrégebb kályhás-üzlet Szatmáron.

Fennáll 14 év óta.

Szolid áruk.

Pontos kiszolgálás.

Készít a legkényesebb izlésnek is megfelelő mindenemű porcellán és cserépkályhákat, takaréktűzhelyeket kandallókat, fűrdőkádakat és falburkolatot. ::: Ugyanezekből állandóan nagy raktárt tart.

Csakis elsőrangú kályhás munkásokat alkalmaz és minden munkát a saját vezetése alatt végez úgy helyben, mint a vidéken. —

Régi kályhák új szerkezetre való átalakítását jutányos árért vállalja.

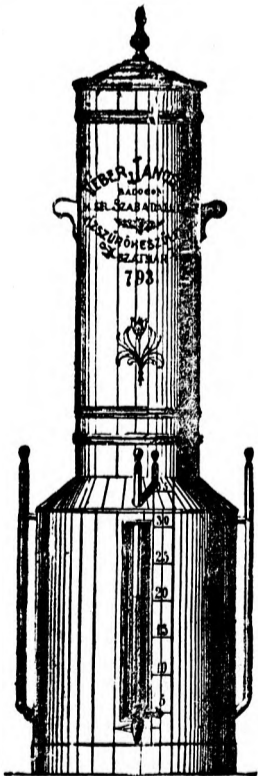
Költözködés

miatt csak e hó végéig lehet olcsón vásárolni

Győry Károly üvegkereskedésében.

Az egészség fenntartására legfontosabb kellék a tiszta bacillusmentes

IVÓVIZ,

mit úgy érünk el, ha a Weber János-féle szab. és orvosilag kipróbált eredeti vízszűrőkészüléken szűrt vizet használunk. Országszerte el van terjedve, amit több elismerő levél bizonyít. Óvakodjunk a szűrésre be nem vált és rossz anyagból készült utánzatoktól.

Weber János bádógosmester

Szatmár, Árpád-utca 61. szám.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára.

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

Alapított 1863-ban GYÁR ÉS RAKTÁR: BUDAPEST, V., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM. ÖTSZÖR kintüntetve.

Czégtulajdonos: Kronberg József a Ferencz József-rend lovagja, Klótd főhercegzogaszony ő cs. és kir. fensége és Magyarország hercegzprimás Ur Ö Eminentijának udvari szállítója.

Egyházi és egyleti zászlók, éroz- és faárak.

Arjegyzekek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

A budapesti, váci, központi és egyházmegyei, valamint a nyitrai, pécsi, székesfehérvári, győri és gyulafehérvári oltáregyletek, továbbá a kassai egyházmegyei műszaki iroda és a cs. és kir. hadserog szerződött szállítója.

Telefon 167-34.

Ajánlja: miseruha és egyházi szerelvényekből dusan fölszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik gót-, román- és reneszánsz-stíli rubákban, valamint pontifikáló szerekben, stb. stb.

NÉMETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

A GUBÁS IPARTÁRSULAT HÁZÁBAN. SZATMÁR-NÉMETI, KAZINCZY-UTCZA

Szatmár város Németi részén egyedüli kávéház és étterem. Kötünő magyar konyhával és jó fajborokkal.

CHAMBRÉ SZEPARÉ.

Naponta kétféle jóminőségű sör és zónareggeli.

Szives pártfogást kér Berger Gyula vendéglős.

Mélyen tisztelt vendégeimnek és jó barátainak boldog új évet kívánok.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műipar-intézet, oltár- és szószék-építészet Budapest, IV. ker., Váci-utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltárt, szószéket, keresztelőkutat, gyónószéket és templompadokat, sekrestyebereendezéseket, képkereteket és az összes berendezési tárgyakat mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, keresztúti képeket művészi kivitelben és jutányos áron szállítunk. — Munkafelvétel czéljából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő megbízottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üvegablakokkal való ellátására. — Arjegyzekek, költségvetést és tervezeteket készséggel küldünk.

Szatmári Polgári Takarékpénztár Részv.-T.

Előnyös feltételek mellett folyósít törlesztéses jelzálogkölcsönöket 50-65 évig. A „Hollandi“ Életbiztosító Társaság Főügynöksége.

ALAPTŐKE 600.000 KORONA.

Előnyös kölcsönöket nyújt:

Váltókra, értékpapírokra és árúkra; Folyósít jelzálogkölcsönöket; Elvállalja építkezések financirozását;

ELFOGAD BETÉTEKET 5% KAMATOZTATÁS MELLETT.

Üzlethelyiség: Hám János-u., Színház mellett.